

Ärikorralduse instituut

Instituudi 2025. aasta teadus- ja arendustegevuse ülevaade

Instituudi 2025. aasta kuni 3 kõige olulisemat edulugu

Alustasime RMIT Austraalia / Hispaania juhitud rahvusvahelise interdistsiplinaarse teaduskoostöö ja doktoriõppe arendamisega fookusega Marie Curie projektides (Driving Climate Positive Futures ja Staff Mobility to Action Resilient, Restorative, & Regenerative Transitions & Societies) akadeemilise partnerina.

Alustasime projektiga „Ettevõtluse ökosüsteemi digitaalne ja füüsiline hübriidarkitektuur: mitmetasandiline analüüs“. Projekt uurib ETAGi personaalse uurimistoetuse stardigrandi toel, kuidas digitaalsed ja füüsilised struktuurid koos kujundavad ettevõtluse ökosüsteemi toimimist makro-, meso- ja mikrotasandil. Projekt arendab teoreetiliselt ja empiirilisel põhjendatud teadmisi, mis toetavad ettevõtluse, innovatsiooni ja poliitikakujundamise arengut.

Eesti Sotsiaalteadlaste aastakonverents ESAK tõi Tallinna Tehnikaülikooli kokku teadlased ja praktikud erinevatest sotsiaalteaduste valdkondadest üle Eesti. Mitme aasta järel taas toimunud konverents vastas vajadusele mõtestada suuri ühiskondlikke muutusi, mis on kujundanud Eestit ja maailma viimase kümnendi jooksul. ESAK ühendas lisaks sotsiaalteadustele ka arvutiteadusi ja inseneeriat. Konverents keskendus inimese, tehnoloogia ja keskkonna vastastikmõjudele ning aruteludele tehnoloogiliste murrangute, kliimamuutuste, digilahenduste ja tehisintellekti mõjust igapäevaelule, tööle, majandusele ja ühiskonna toimimisele.

TA valdkonna väljakutsed 2026. aastaks

Motiveeritud akadeemiliste töötajate ja tugisüsteemi järelkasvu kindlustamine, sh täiendavate teneuriprofessorite värbamine.

Meie uurimisgruppide potentsiaali realiseerimine, koostöö arendamine teiste instituutidega TalTechis.

Töö heaolu ja produktiivsuse tasakaalu säilitamine nõnda kiirelt muutuv, paljude eesmärkidega teadusmaailmas, kus pidev kohanemisvõime on oluline,

projektitaotluste arv ja konkurents kasvab kiirenevas tempos.

AI tööriistade rakendamine teadustöös, uue ajastu ümbermõtestamine ja sellega kohanemine nii tehnoloogilistes kui eetilistes küsimustes.

TA valdkonna 2025. aasta väljakutsed ja nende tulemused

Väljakutse

Motiveeritud teadlaste järelkasvu kindlustamine, õppejõudude töömahu teadustöö osa suurendamine.

Meie uurimisgruppide identiteedi jätkuv tugevdamine, potentsiaali realiseerimine meie teadusarenduse tulevikuteemadel koostöös teiste uurimisgruppidega instituudis, ülikoolis ja laiemalt.

Teadustegevuse tulemuste nähtavuse ja kättesaadavuse suurendamine ühiskonnale ja praktikamaailmale olulistel tulevikuteemadel.

AI tööriistade rakendamine teadustöös ja teadlikkuse kasv.

Täitmine/tulemused

2025. aastal liitus palju uusi doktorant-nooremteadureid (ka doktorante ja tööstusdoktorante), kahjuks täiendavaid tenuuriprofessorite ametikohti ei õnnestunud täita. Personaliarendus ja järelkasvu kindlustamine läbi uute inimeste värbamise erinevatele teadusega tegelevatele ametikohtadele on väljakutse, millega tuleb jätkata ka uuel aastal. Uurimisrühmade identiteet on tugevnenud, aga ei ole ühtlaselt tugev kõigis uurimisrühmades, mõned rühmad on ka kasvanud nii suurteks, et nende sees on väiksemad alamvaldkonnad. Oleme leidnud teatud rütmi ja võimalused erinevate tulemuste ja tegevuste jagamiseks laiemalt nii instituudi sees kui väljapool sh sotsiaalmeediakanalites, konverentsidel ja teadusseminaride formaadis, Trialoogiga koostöös jne. Tehisintellekti rakendamine teadustöös on alanud, kindlasti tuleb ka edasi õppida ja kohaneda muutuva olukorraga ja leida parimad, toimivad ja turvalised lahendused.

Olulisemad soetatud seadmed

Koondhinnang instituudis kasutusel oleva taristu seisundi kohta

piisav

Selgitus instituudis kasutusel oleva taristu seisundi kohta

Baasvajadused on rahuldatud, aga eriti arvestades AI-tehnoloogiate ja andmeteaduse arengut, mis on seotud meie kõigi teadusvaldkondadega, on vaja

täiendavat IT alast riistvara; samuti tuleb süsteemselt uuendada ja jälgida erinevate tarkvarade arengut ja kindlustada ka teadustöökä vajalikud litsentsid (erinevad AI vahendid, simulatsioonid jms).

1 Majandusarvestuse uurimisrühm

Uurimisrühma juht

Jiri Strouhal, külalisprofessor, jiri.strouhal@taltech.ee

Uurimisrühma liikmed

Natalie Aleksandra Gurvitš-Suits, Teaduste kandidaat, dotsent

Tarmo Kadak, Doktor, kaasprofessor

Paavo Siimann, Doktor, vanemlektor

Mari Avarmaa, Doktor, kaasprofessor

Vaiva Kiaupaite-Grušniene, Doktor, vanemlektor

Jiri Strouhal, Doktor, külalisprofessor

Võtmesõnad

Eesti keeles

rahvusvahelise majandusarvestuse harmoniseerimine; finantstulemuslikkuse hindamine; kriitilised vaatenurgad majandusarvestuses; ESG aruandlus; majandusarvestuse õpetamine; reaalaja arvestus ja digitaliseerimine; kuluarvestus ja eelarvestamine; strateegiline juhtimisarvestus; rohearvestus; rahakäibe juhtimine; majandusarvestus finantsinnovatsioonis; tulemuslikkuse juhtimine

Inglise keeles

international accounting harmonisation, financial performance evaluation, critical perspectives in accounting, ESG reporting, accounting education, real-time accounting and digitisation, costing and budgeting, strategic management accounting, green accounting, cash flow management, earnings management, accounting for financial innovations, performance management

Uurimisrühma kompetentside tutvustus

Rühma ülevaade eesti keeles

Majandusarvestuse uurimisrühm on aktiivne mitmes uurimisvaldkonnas, kasutades nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid uurimismeetodeid. Uurimistöö on interdistsiplinaarne ning kasutab kriitilisi uurimismeetodeid uurimaks ülaltoodud teemasid. Uurimisrühm on aktiivselt seotud professionaalsete majandusarvestusega seotud asutustega nii Eestis kui ka mujal maailmas ning samuti konsulteeritakse aktiivselt Eesti valitsusasutustega strateegiliste arendus- ja koolitusprogrammide osas.

Rühma ülevaade inglise keeles

The accounting research group is active in various related research fields, using both quantitative and qualitative research methods. The research is interdisciplinary and uses critical research methods to explore some of the above research themes. The group has active and growing links with business organisations both in Estonia and worldwide and is also actively consulting Estonian government institutions on their strategic development and training programmes of their members.

Viimaste aastate olulisemad projektid:

VHE25017 Kliimapositiivsed tulevikuteed 2025 - 2030

<https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/805e1bc4-6a78-4aec-83c6-4455d479f3a2>

VERT23088 Finantssektori spetsialistide koolitamine keskkonna-, sotsiaal- ja valitsemisalaste projektide ning investeringute teemal 2023 - 2026

<https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/e587877f-8cda-46e9-afc6-9fddf5f39e30>

LMMAE25044 Reaalajamajanduse teemadel teadlikkuse tõstmiseks koolitus- ja tegevusplaani läbiviimine 2025 - 2026 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/3b0ef4e3-d446-4dc4-8da5-2feb78595f60>

TF23058 ESG aruandluse automatiseerimine 2023 - 2024

<https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/e5157013-9132-4b82-97ea-a8e6f391b871>

VEU22026MM1 Demoprojekt "Tehisintellektil põhineva, tootmisprotsesside automaatse modelleerimise, planeerimise ja optimeerimise tarkvararoboti prototüübi loomine ja valideerimine Aktaprint OÜs" 2024 - 2024 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/b362fa53-3211-47a1-86eb-c95c8b445a2d>

Viimaste aastate olulisemad artiklid:

Kadak, Tarmo; Erkki K. Laitinen (2025). How to predict Performance Management Systems success? Utilization of the critical check points. International Journal of Productivity and Performance Management [ilmumas]. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/9c572ec6-ae67-41a6-8dd5-5ef67ec7da7c>

Strouhal, Jiří; Horák, Josef; Resik, Anett; Gurvitš-Suits, Natalie Aleksandra; Kadak, Tarmo (2025). Stakeholders' perceptions on ESG reporting: On the case of Czechia and Estonia. JOURNAL OF INTERNATIONAL STUDIES, 18 (2), 75–93. DOI: 10.14254/2071-8330.2025/18-2/4. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/35e880b6-ad99-4a70-a406-df16effaf6bb>

Kumar Dey, Reshma Sandeep; Strouhal, Jiří; Hamarneh, Iveta; Ratilla, Mark; Gurvitš-Suits, Natalie A. (2025). Expounding the Consumption Intention Towards Green Camping Products: Goal Setting Perspective. Journal of Tourism and Services, 16 (31), 122–140. DOI: 10.29036/bj7p2v67. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/1e45ef44-cdfc-408b-bdfe-5acfc896682>

Alishani, Art; Olesk, Maarja; Soe, Ralf-Martin; Kadak, Tarmo; Krimmer, Robert (2025). Real-Time Economy: A New Frontier in Business and Economic Growth. Halduskultuur [ilmumas]. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/c12d31ee-b152-4618-b26a-bf2575c9d522>

Laidroo, Laivi; Küttim, Merle; Rumma, Kirsti; Siimann, Paavo; Avarmaa, Mari (2024). Mandatory annual report filings of private companies – why late or missing? Baltic Journal of Management, 19, 1, 123–144. DOI: 10.1108/BJM-11-2022-0431. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/eacce349-9b68-42ba-9b4c-be18bc04d7c1>

Uurimisrühma lõppenud aasta rahvusvahelisel tasemel väljapaistvad teadustulemused

Eesti keeles

2025. aastal andis arvestusala uurimisrühm olulise panuse kestlikkusaruandluse, reaalamajanduse ja digitaalse rahanduse valdkondadesse. Uurimistöö keskmes oli siirderiikide ESG-alase valmisoleku võrdlev analüüs. Lisaks laiendas rühm oma tegevust tulevikku suunatud ärimudelite valdkonda, sillates sellega kriitilist lünka traditsioonilise finantsaruandluse ja arenevate digitaalsete ärimudelite vahel.

Rühm saavutas strateegiliste projektide ja rahvusvahelise eestvedamise kaudu märkimisväärse mõju ettevõtlussektorile. Meeskond koostas organisatsioonile CIMA (Chartered Institute of Management Accountants) tellimustööna raporti, milles hinnati ettevõtete ESG-küpsust, ning kaasas EL-i rahastuse rakendusuringuteks, mis käsitlevad EL-i taksonoomia aruandluse automatiseerimist ja finantsspetsialistide koolitamist kestlike investeeringute alal. Pühendumust teadmiste levitamisele võimendas veelgi prof Jiří Strouhali kaksikroll LIAISE COSTi projektis nii töörühma kui ka teaduskommunikatsiooni juhina, mida toetas spetsiaalne taskuhäälingusari, muutes keerukad aruandlusraamistikud laiemale erialasele auditooriumile mõistetavamaks.

Inglise keeles

In 2025, the Accounting research group delivered significant contributions to the fields of sustainability reporting, real-time economy, and digital finance. A primary research focus was the comparative analysis of ESG preparedness in transitional economies. The group also expanded its scope into future-oriented business modelling, thereby bridging the critical gap between traditional financial reporting and evolving digital business models.

The group achieved substantial industry impact through strategic projects and international leadership. The team successfully delivered a commissioned report to the Chartered Institute of Management Accountants (CIMA) evaluating corporate ESG maturity and secured EU funding for applied research on automating EU taxonomy reporting and training financial specialists in sustainable investments. This commitment to knowledge dissemination was further reinforced by Prof. Jiří Strouhal's dual leadership role as WG leader and science communication officer in the LIAISE COST Action, alongside a dedicated podcast series that made complex reporting frameworks accessible to a broader professional audience.

Rühma TA seotus ühiskonnas aktuaalsete probleemidega ning neile lahenduste pakkumisega

Eesti keeles

Uurimisrühma töö pakub konkreetseid lahendusi finantsilise haavatavuse vähendamiseks, mida ilmestab maksevõimemudelite reaajas rakendamine avalikel turgudel toimuvate sündmuste analüüsimisel. Näiteks muutsid dr Siimanni tehtud Planet42 kriisi ja mitmete Nasdaq Balti börsi IPO-de süvaanalüüsid akadeemilised

juhtumiuuringud üleriigilisteks õppetundideks, mis õpetasid tuhandetele inimestele, kuidas märgata ohumärke ettevõtete laenukoormuses ja rahavoogudes. Lisaks laieneb uurimistöo avalikku sektorisse, pakkudes kohalike omavalitsuste finantsraskuste prognoosimudeleid, mis võimaldavad riigil hinnata omavalitsuste majanduslikku jätkusuutlikkust. See teadustöö muudab ülikooli passiivsest kõrvaltvaatajast aktiivseks Eesti „majandushügieeni“ valvuriks, aidates kaitsta nii eraisikute sääste kui ka avalikku raha väärjuhtimise ja maksejõuetuse eest.

Prof. Tarmo Kadak avaldas artikli Eesti riigis rakendatud tegevuspõhise eelarvestamise meetodiliste raskuste kohta, mis ei võimalda lahendusest planeeritud kasu saada, koos parendusettepanekutega.

Inglise keeles

The group's work offers concrete options to mitigate financial fragility, exemplified by the real-time application of solvency models to public market events. For instance, Dr. Siimann's forensic analysis of the Planet42 crisis and various Nasdaq Baltic IPOs effectively turned academic case studies into nationwide educational interventions, teaching thousands how to identify red flags in leverage and cash flow. Furthermore, the research extends to the public sector, offering predictive models for municipal financial distress that allow the state to audit local government sustainability. This R&D output transforms the university from an observer into an active guardian of Estonia's economic hygiene, ensuring that both individual savings and public funds are protected against mismanagement and insolvency.

Prof. Tarmo Kadak published an article on the methodological difficulties of activity-based budgeting implemented in Estonia, which do not allow the solution to achieve the planned benefits, along with suggestions for improvement.

[Info uurimisrühma rakendusliku väljundiga TA kohta](#)

Senised rakendused ettevõtluses, majanduses, ühiskonnas

Uurimisrühma TA rakenduskompetentsid ettevõtluskoostöök

Ettevõtluskoostöö eesmärk

Täiendav info:

Uurimisrühma seotus TalTech TA prioriteetse suunaga (kuni kaks olulisemat suunda):

- 4. Innovaatilised ettevõtted ja tulevikku vaatav riigivalitsemine
-

Uurimisrühma tegevusega seotud teadusvaldkond – kuni 2 alamvaldkonda Frascati Manuaali klassifikaatori alusel ja kuni 3 teaduseriala CERCS klasifikaatori alusel.

Frascati Manuaali teadusvaldkonnad:

5.2 Majandusteadus ja ärimus

CERCSi teaduserialad:

S192 Raamatupidamine

S189 Organisatsiooniteadus

S190 Ettevõtete juhtimine

Hinnang rühma kasutuses olevale TA taristule (sh kollektsioonid ja andmekogud), piisavus ja seisund

Hinnang seisundile:

Seisundi selgitus:

Uurimisrühma liikmete osalus oluliste TA&I-ga seotud välisorganisatsioonide töös lõppenud aastal

Uurimisrühm tagas tugeva rahvusvahelise nähtavuse LIAISE COSTi tegevuse kaudu.

Prof Jiří Strouhal juhtis selles Euroopa Liidu rahastatud projektis töörühma ning korraldas teaduskommunikatsiooni juhina aktiivselt projekti avalikku teavitustööd ja tulemuste levitamist.

Kolm kõige olulisemat välis- ja kolm kõige olulisemat Eesti koostööpartnerit

Välispartnerid:

- University of Vaasa – School of Accounting and Finance (accounting unit)
-
-

Eesti partnerid:

- Tartu University – School of Economics and Business Administration (accounting and finance unit)
-
-

Rühma liikmete TA populariseerimisega seotud tegevused

Uurimisrühm panustas aktiivselt teadmiste levitamisse regulaarse taskuhäälingusarjaga, mis valmis koostöös dr Paavo Siimanniga. Märkimisväärne on, et see hõlmas kahte erisaadet prof Jiří Strouhaliga, mis keskendusid keskkonna-, sotsiaal- ja ühingujuhtimise (ESG) aruandlusele. Lisaks koostas meeskond organisatsioonile CIMA (Chartered Institute of Management Accountants) strateegilise raporti, milles hinnati Eesti ja Tšehhi ettevõtete valmisolekut ja küpsust ESG aruandluseks.

Professor Tarmo Kadak oli reaalajamajanduse populariseerimise projekti juht: koolitus- ja tegevuskava koostamine reaalajamajanduse teemade teadlikkuse tõstmiseks (juht – prof. Tarmo Kadak, 2025-2026, kogueelarve 49 920 eurot)

Rühma liikmete rahvusvahelisel ja riiklikul tasemel olulised tunnustused lõppenud aastal

Riiklikud:

Rahvusvahelised:

Rühma liikmete osalemine TA tegevusega seonduvalt ettevõtete nõustamistes

Uurimisrühma veebilehe aadress

Eesti keeles

<https://taltech.ee/arikorralduse-instituut/uurimisruhmad#p14697>

Inglise keeles

<https://taltech.ee/en/department-business-administration/research-groups#p22765>

2 Turunduse uurimisrühm

Uurimisrühma juht

Iivi Riivits-Arkonsuo, kaasprofessor, iivi.riivits@taltech.ee

Uurimisrühma liikmed

Iivi Riivits-Arkonsuo, Doktor, kaasprofessor
Katrín Paadam, Doktor, vanemteadur
Linda Desiree Hollebeek, Doktor, kaasatud professor
Liis Ojamäe, Doktor, dotsent
Oliver Parts, Doktor, dotsent
Jana Kukk, Doktor, vanemlektor
Kristel Kaljund, Doktor, lektor
René Arvola, Doktor, vanemlektor
Helen Vaikma, Magister,
Airi Freimuth, Magister,
Volker Kuppelwieser, Doktor, külalisprofessor
Huma Ittefaq, Magister, doktorant-nooremteadur
Eliis Salm, Magister, doktorant-nooremteadur
Aditi Sarkar, Doktor, nooremprofessor
Khadeeja Farrukh, , doktorant-nooremteadur

Võtmesõnad

Eesti keeles

Tarbija/kliendi/sidusrühmade kaasamine Muutused tarbija käitumises Teenuse disain ja kliendikogemus Kestlik tarbijakäitumine Jätkusuutlik linnakeskkond Aeglane/jätkusuutlik turism

Inglise keeles

Consumer/Client/Stakeholder Engagement
Changes in Consumer Behavior
Service Design and Customer Experience
Sustainable Consumer Behavior
Sustainable Urban Environment
Slow/Sustainable Tourism

Uurimisrühma kompetentside tutvustus

Rühma ülevaade eesti keeles

Valdkonna teadustöö keskendub mitmele omavahel seotud uurimissuunale, mis käsitlevad teenuste, tarbimise ja linnaruumi muutuste analüüsi interdistsiplinaarses perspektiivis.

Teenuste ja suhteturunduse uurimissuund hõlmab lõpp- ja äritarbija kaasamist teenuste arendusse ja turundusprotsessidesse, digitaalse väärtuse ühisloomet ning pakkujate ja tarbijate distsiplineerimist ja nõuetele vastavusel põhinevat

suhtlust, rõhutades jätkusuutlikkuse ja eetilise põhimõtteid. Olulise osa moodustab kliendi-pakkuja suhete kriitiline analüüs, teenuseosutamise ja parendamise protsessid ning kliendi kaasatuse uurimine. Need tööd on loonud uusi tipptasemel teooriaid, mida täiendavad sidusrühmade koosmõju uuringud teenuse- ja tooteinnovatsioonis. Teematika eestvedaja, professor L. Hollebeek, kuulub Clarivate'i andmetel maailma enimviidatud sotsiaalteadlaste 1% hulka.

Täiendavalt keskendutakse tehisintellekti rakendamisele reguleeritud teenustes, analüüsides selle eetilisi ja vastavusnõuetega seotud aspekte.

Tarbimise uurimissuund käsitleb tarbijakäitumise teooriaid, kliendikogemust, tarbijate teekondi ning eetilist ja säästvat tarbimist. Uuringud keskenduvad kogemuste disainimisele ja terviklikele kliendikogemustele, sealhulgas digitaalset transformatsiooni turunduse perspektiivist. dLab arendab uusi koostöövorme, sh teenusedisaini konverentside kaudu.

Linna- ja eluasemeuuringute uurimissuund analüüsib linnareaalsuste muutumist sotsiaal-majanduslike, kultuuriliste ja ruumilis-materiaalsete protsesside seostes ning individuaalsete ja institutsionaalsete strateegiate vastastikmõjus. Elamisruumi ja avaliku ruumi protsesse uuritakse interdistsiplinaarses perspektiivis, hõlmates sotsioloogilisi, arhitektuuri- ja linnaplaneerimise ning äriuuringute alaseid teoreetilisi-metodoloogilisi lähenemisi.

Rühma ülevaade inglise keeles

Research in the Marketing Unit focuses on several interrelated lines of inquiry that examine changes in services, consumption, and urban space from an interdisciplinary perspective.

The service and relationship marketing research direction addresses the engagement of end-users and business customers in service development and marketing processes, the co-creation of digital value, and communication based on compliance and discipline between providers and consumers, with an emphasis on sustainability and ethical principles. A key component involves the critical analysis of client-provider relationships, service delivery and improvement

processes, and customer engagement. These studies have contributed to the development of cutting-edge theories, complemented by research on stakeholder interaction in service and product innovation. The thematic lead, Professor L. Hollebeek, is ranked among the top 1% most cited social scientists globally according to Clarivate. The service design focus builds on the dLab initiative, fostering new forms of collaboration, including service design conferences.

Additionally, research explores the application of artificial intelligence in regulated services, analyzing its ethical implications and compliance-related challenges.

The consumption research direction examines consumer behavior theories, customer experience, consumer journeys, and ethical and sustainable consumption. Studies emphasize experience design and holistic customer experiences, including the impact of digital transformation from a marketing perspective.

The urban and housing studies research direction investigates the transformation of urban realities through the interconnections of socio-economic, cultural, and spatial-material processes, as well as the interplay between individual and institutional strategies. Processes related to living space and public space are analyzed from an interdisciplinary perspective, integrating sociological, architectural, urban planning, and business research theoretical and methodological approaches.

Viimaste aastate olulisemad projektid:

LMME23109 ETAGi pakutavate välisteaduskoostöömeetmete mõju analüüsi kvalitatiivne osa 2023 - 2024 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/8848ab98-6dc0-4086-acd8-bcc132e9ca22>

MINM23017 Globaalne ettevõtlusmonitooring 2023 Eesti uuring 2023 - 2024 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/9b718d68-d821-4a65-be9e-95750d78bc93>

VERT25008 Muutuste agendid 2025 - 2028 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/1276b430-bb56-4ac5-8e48-46dcd255bdf6>

LMMEV25101 Riikliku uuringu läbiviimine kaasaegsete avalike teenuste arendamise praktikate kohta Eestis 2025 - 2026 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/d6c568af-b3ff-4eff-b75e-e7a8fa4eb00c>

VHE22005 RENEW Mitteraudmetalletest E-jäätmetest epoksiidi ja metalli ringlus 2022 - 2024 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/e1e96376-8ebd-475a-8958-ce7adb6629b1>

Viimaste aastate olulisemad artiklid:

Hollebeek, Linda D.; Anselmsson, Johan; Adomaviciute-Sakalauske, Karina; Krumm, Kristo; Jansson, Johan; Wait, Marius; Ooi, Beewah; Riivits-Arkonsuo, Iivi; Lubbe, Isolde (2024). Online Content Creators' and Viewers' Interdependent Journeys. *Services Marketing Quarterly*, 45 (3), 296 –318.

DOI: 10.1080/15332969.2024.2364128. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/dc49bb4c-8b4e-4117-9cf7-ae41d4613e92>

Ittefaq, Huma; Akhtar, Naeem; Siddiqi, Umar Iqbal; Islam, Tahir; Kuzior, Aleksandra (2024). The betrayal puzzle: Unraveling the connection between inauthenticity, corporate wrongdoing and brand betrayal with avoidance and reparation. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 76, #103597. DOI: 10.1016/j.jretconser.2023.103597.

<https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/30856039-16ba-418a-ba07-d6d3ea4a8f45>

Talk, Triin; Ojamäe, Liis; Paadam, Katrin; Alatalu, Riin (2023). The „Venice Syndrome“ in Tallinn Old Town. *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*. DOI:

10.1108/JCHMSD-03-2022-0046. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/1a1d985d-262a-4a16-bff8-98985c5a0d1e>

Animento, Stefania; Kall, Kairit; Niebler, Valentin; Unt, Marge; Roosalu, Triin; Ojamae, Liis (2024). 'What damage could a small breeze do to a fence?' The lack of collective action on ride-hailing platforms in Berlin and Tallinn. *Economic and Industrial Democracy*. DOI:

10.1177/0143831X241259529. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/e4b93108-a28a-4984-8795-e3a4833e55ec>

Uurimisrühma lõppenud aasta rahvusvahelisel tasemel väljapaistvad teadustulemused

Eesti keeles

Linda D. Hollebeek valiti Clarivate Highly Cited Researcher 2025 nimekirja (6. aastat järjest). Tema töö on laialdaselt rakendatud nii ettevõtluses kui globaalses akadeemilises ökosüsteemis. Linda Hollebeek jätkas 2025. aastal toimetuskolleegiumides rollides, mis mõjutavad rahvusvahelise turundusteaduse suunda: *Journal of Service Research*; *European Journal of Marketing*; *Journal of Retailing & Consumer Services*. Need ajakirjad kuuluvad ärikorralduse ja turunduse maailma tippu.

Juhtivates toimetusrollides osalemine tähendab otsest panust teadusvaldkonna standarditesse, kvaliteedinõuetesse ja uute teadussuundade kujundamisse. See tugevdab TalTechi turunduse uurimisrühma rahvusvahelist nähtavust ja positsiooni.

Inglise keeles

Linda D. Hollebeek was selected for the Clarivate Highly Cited Researcher 2025 list (for the 6th consecutive year). Her work is widely applied both in industry and in the global academic ecosystem. In 2025, Linda Hollebeek continued to serve on editorial boards that shape the direction of international marketing scholarship: *Journal of Service Research*, *European Journal of Marketing*, and *Journal of Retailing & Consumer Services*. These journals rank among the world's leading outlets in business and marketing research.

Holding senior editorial roles means providing direct input into the field's scholarly standards, quality requirements, and the development of new research directions. This strengthens the international visibility and position of

TalTech's marketing research group.

Rühma TA seotus ühiskonnas aktuaalsete probleemidega ning neile lahenduste pakkumisega

Eesti keeles

Avalike teenuste kvaliteedi ja kasutajakogemuse tõstmine

TalTechi teenusedisainilabor d.Lab (Jana Kukk)

d.Lab aitas lahendada avaliku sektori teenuseprobleeme, mis mõjutavad kümneid tuhandeid Eesti elanikke.

Näiteks: Eesti Rahvusraamatukogu veebiteenuse arendus – d.Lab projekt tõi kaasa NPS tõusu 20% → 53,3%, parandades ligipääsu kultuuriteenustele ja infoühiskonna toimimist.

Tallinna Lennujaama reisijatekonna parandamine – projekt toetas sujuvamat rahvusvahelist liikumist, mis on oluline turismi- ja ärikeskkonnale.

Tehisintellekti ja teenusedisaini integratsioon ühiskonnas

2025 aasta Teenusedisaini Päev tõi avalikkuse ette arutelu, kuidas AI saab parandada või halvendada inimeste kogemust avalikes ja eraõiguslikes teenustes. Jana Kukk rõhutas vajadust hoida inimkeskset fookust, et vältida AI-st tulenevaid riske teenuste dehumaniseerimisel. See aitab suunata Eesti avalikku ja erasektorit vastutustundlikule AI kasutamisele ja kujundab arusaama tehnoloogia ja inimkeskse teenuse koostoisest.

Ettevõtluse ja majandusarenguga seotud probleemide lahendamine - Kristo Krumm toetab ühiskonda ettevõtete võimekuse kasvatamisel – eriti alustavate ettevõtjate seas.

See tugevdab Eesti ettevõtluskeskkonda ning toetab tööturu ja innovatsiooni kasvu.

Linnaruumi ja elukeskkonna arendamine – Liis Ojamaa INTREPID võrgustikus panustamine interdistsiplinaarsesse teadmuvahetusse, mis toetab linnade jätkusuutlikku arengut. See aitab lahendada eluaseme- ja linnastumisega seotud väljakutseid ja tõstab Eesti urbanistika teaduse rahvusvahelist nähtavust.

Digilõhe ja tarbijakäitumisega seotud ühiskondlike probleemide käsitlemine - Iivi Riivits-Arkonsuo keskendub digilõhe, vanemaealiste kaasamise ja tarbijate otsustuskäitumise uuringutele. Tema varasemad ja 2025. aastal jätkunud uurimissuunad käsitlevad vanemaealiste digitaalset tõrjutust, mis on Eestis (ja Euroopas) suurenev sotsiaalne probleem. Ühiskondlik mõju - toob esile haavatavate rühmade vajadused digitaliseeruva ühiskonna tingimustes.

Inglise keeles

Improving the Quality and User Experience of Public Services- TalTech's Service Design Lab d.Lab (Jana Kukkk)

d.Lab supported the resolution of public-sector service challenges that affect tens of thousands of Estonian residents.

Examples: Development of the National Library of Estonia's web service – the d.Lab project led to an NPS increase from 20% → 53.3%, improving access to cultural services and strengthening the functioning of the information society.

Improving the passenger journey at Tallinn Airport – the project supported smoother international mobility, which is essential for the tourism and business environment.

Integrating Artificial Intelligence and Service Design in Society

The 2025 Service Design Day brought public attention to discussions on how AI can either improve or worsen human experiences in public- and private-sector services. Jana Kukkk emphasized the need to maintain a human-centered focus to avoid the risks of service dehumanization caused by AI. This helps guide Estonia's public and private sectors toward responsible AI usage and shapes understanding of how technology and human-centered service design interact.

Addressing Entrepreneurship and Economic Development Challenges - Kristo Krumm contributes to society by helping increase the capability of enterprises – particularly among early-stage entrepreneurs.

This strengthens Estonia's business environment and supports the growth of the labour market and innovation.

Developing Urban Space and Living Environments -

Liis Ojamäe contributes to interdisciplinary knowledge exchange through the INTREPID network, supporting the sustainable development of cities.

This helps address challenges related to housing and urbanization and enhances the international visibility of Estonian urban studies research.

Addressing Digital Divide and Consumer Behaviour Issues

Iivi Riivits-Arkonsuo focuses on research related to the digital divide, inclusion of older adults, and consumer decision-making behaviour. Her ongoing research, including in 2025, examines the digital exclusion of older adults – a growing societal issue in Estonia (and across Europe). Societal impact: Her work highlights the needs of vulnerable groups in an increasingly digital society.

Info uurimisrühma rakendusliku väljundiga TA kohta

Senised rakendused ettevõtluses, majanduses, ühiskonnas

Teenusedisaini juurutamine avalikus sektoris – magistritööde kaudu (Jana Kukk juhendajana). Mitmed 2025. aastal valminud lõputööd sisaldavad ettevõtete või avaliku sektori arendust:

Valitsusasutuste teenusedisaini juurutamine – Kertu Sepp (2025)

Tehisintellekti rakendamine teenusedisaini protsessides – Kristjan Hirmo (2025).
Rakendus - tulemused jõuavad avalike teenuste arendustesse, nt ministeeriumide digitaliseerimise protsessidesse.

Uurimisrühma TA rakenduskompetentsid ettevõtluskoostöök

Uuringu- ja analüüsivõimekus

Kliendiuuringud (kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed meetodid)

Tarbijakäitumise analüüs ja persoonide loomine

Klienditeekonna kaardistamine

Kogemuse- ja kasutatavusuuringud (UX, CX)

Teenuste ja väärtuspakkumiste hindamine

Turuanalüüs ja konkurentsianalüüs

Andmepõhiste turundusotsuste toetamine

Teenusedisaini ja innovatsiooni kompetentsid

Teenusedisaini meetodikate rakendamine (nt disainmõtlemine, topelt teemant)

Probleemiraamistamine ja äriliste väljakutsete struktureerimine

Prototüüpide loomine ja testimine

Innovatsiooniprotsesside kavandamine ja läbiviimine

Organisatsioonide innovatsioonivõimekuse arendamine

Toote- ja teenusearenduse tugi

Uute toodete/teenuste arendusprojektid koos tudengimeeskondadega
Olemasolevate teenuste „valupunktide“ tuvastamine ja lahendamine
Kliendikesksete ärimudelite kujundamine
Tootekontseptsioonide valideerimine
Äripotentsiaali hindamine
Turundusstrateegia ja kommunikatsiooni valdkond

Brändi positsioneerimine ja väärtuspakkumine

Sihtrühma ja turusegmentide analüüs
Kliendikogemuse optimeerimine turundusvaates
Digiturunduse strateegiline hindamine
Kommunikatsioonistrateegiate kujundamine

Koolitus- ja nõustamisvõimekus

Teenusedisaini koolitused ettevõtetele ja avalikule sektorile
Kasutajakeskse arenduse meetodikate rakendamine
Praktilised töötoad organisatsioonide arendus- ja innovatsioonitiimidele
Konsultatsioonid kliendikogemuse arendamise teemadel

Partnerluse ja koostöö korraldus

Ettevõtte probleemide toomine õppetöösse (projektid tudengimeeskondadega)
Koostöö teadlastega teadus- ja arendusprojektides
Teaduspõhiste äriahenduste analüüs ja loomine
Praktikapõhine koostöö läbi d.Lab platvormi

Ettevõtluskoostöö eesmärk

Turunduse uurimisrühm teeb aktiivset koostööd ettevõtetega läbi TalTech teenusedisainilabori d.Lab, mille projektijuht on Jana Kukk, TalTechi majandusteaduskonna ärikorralduse instituudi vanemlektor ja tunnustatud teenusedisaini ekspert. d.Lab on platvorm, mis ühendab teadust, tudengiprojekte ja ettevõtlust, et luua innovaatilisi lahendusi reaalsele äriolukorrale ja väljakutsetele.

Koostöövormid ja tegevused

Teenusedisaini projektid: magistriõppe tudengid viivad läbi põhjalikke kliendiuuringuid ja töötavad välja prototüüpe, mis on aluseks teenuste ja toodete arendamisele. Näiteks Eesti Rahvusraamatukogu ja Tallinna Lennujaama projektid töid kaasa märgatava kliendikogemuse paranemise.

Koolitused ja konsultatsioonid: d.Lab pakub tellimuskoolitusi teenusedisaini ja kasutajakeskse arenduse teemadel avaliku sektori ja ettevõtete juhtidele.

Partnerlus ettevõtetega: ettevõtted saavad osaleda õppetöös, pakkuda väljakutseid tudengitiimidele ning kasutada ülikooli teaduspõhist lähenemist innovatsiooni kiirendamiseks.

Täiendav info:

Uurimisrühma seotus TalTech TA prioriteetse suunaga (kuni kaks olulisemat suunda):

- 4. Innovaatilised ettevõtted ja tulevikku vaatav riigivalitsemine
- 1. Targad ja energiatõhusad keskkonnad

Uurimisrühma tegevusega seotud teadusvaldkond – kuni 2 alamvaldkonda Frascati Manuaali klassifikaatori alusel ja kuni 3 teaduseriala CERCSi klassifikaatori alusel.

Frascati Manuaali teadusvaldkonnad:

5.4 Sotsioloogia

CERCSi teaduserialad:

S191 Turu-uuringud

S210 Sotsioloogia

S190 Ettevõtete juhtimine

Hinnang rühma kasutuses olevale TA taristule (sh kollektsioonid ja andmekogud), piisavus ja seisund

Hinnang seisundile:

Seisundi selgitus:

Uurimisrühma liikmete osalus oluliste TA&I-ga seotud välisorganisatsioonide töös lõppenud aastal

Jana Kukk - International Service Design Network, osalemine rahvusvahelises disainiorganisatsioonis ja suurtes TA-koostöövõrgustikes.

Liis Ojamäe - COST Action INTREPID (Interdisciplinarity in research programming)

**Kolm kõige olulisemat välis- ja kolm kõige olulisemat Eesti koostööpartnerit
Välispartnerid:**

- NEOMA Business School
- The University of Verona, Department of Management
- ESCP Business School (École Supérieure de Commerce de Paris)

Eesti partnerid:

- Re-think
- TULI (Turundajate Liit)
- AIRE (AI&Robotic Estonia)

Rühma liikmete TA populariseerimisega seotud tegevused

* Jana Kukk oli 2025. aastal selgelt ja korduvalt meedias nähtav, eriti professionaalsetes väljaannetes (Kaubandus.ee, TalTech, Turundajate Liit), fookusega: teenusedisain; kliendikogemus; kliendi käitumise psühholoogia; teeninduse roll digitaliseerivas maailmas; AI mõju teenusedisainile

Ta on üks turunduse ja teenusedisaini valdkonna aktiivsemaid populariseerijaid TalTechi ärikorralduse instituudis.

* Iivi Riivits-Arkonsuo - „Hinnatõusu leevendust tuleb veel oodata“, Äripäev (23.08.2025)

* Oliver Parts - „Süüdi polegi käibemaks, vaid erakordselt halb ilm“, Delfi Ärileht (09.09.2025)

* Eliis Salm – „Kuidas mõjutavad toiduvalikud keskkonnajalajälge“, Postimees (18.10. 2025)

* Kristo Krumm - Blogisari "Räägime NEUROTURUNDUSEST" (vol 1–4) Ilmunud järjestikku 15., 19., 21. ja 26. jaanuaril 2025.

* Liis Ojamäe oli 2025. aastal seotud konverentsi ESAK 2025 korraldustoimkonnaga, mis on akadeemiline, kuid mitte otseselt teaduse populariseerimise tegevus avalikus meedias.

Rühma liikmete rahvusvahelisel ja riiklikul tasemel olulised tunnustused lõppenud aastal **Riiklikud:**

Rahvusvahelised:

Linda Hollebeek valiti 2025. aastal Clarivate'i „Highly Cited Researcher“ (HCR) nimekirja.

Rühma liikmete osalemine TA tegevusega seonduvalt ettevõtete nõustamistes

Liis Ojamäe - COST Action INTREPID – interdistsiplinaarse teadustöö praktika nõustamine

Osaleb Euroopa INTREPID võrgustiku seminaridel ning teadmussiirdes, mis toetab linnauuringute ja valitsemisega seotud TA-põhist nõustamist.

Kristo Krumm - äri- ja ettevõtluskonsultatsioonid välismaal elavatele ettevõtjatele. Nõustab välismaal Eestisse kolinud ettevõtjaid äristrateegiate ja turu toimimise teemadel.

Uurimisrühma veebilehe aadress

Eesti keeles

<https://taltech.ee/arikorralduse-instituut/uurimisruhmad#p15079>

Inglise keeles

<https://taltech.ee/en/department-business-administration/research-groups#p22757>

3 Ettevõtluse uurimisrühm

Uurimisrühma juht

Aki Harima, kaasprofessor tenuuris, aki.harima@taltech.ee

Uurimisrühma liikmed

Susanne Durst, Doktor, kaasatud professor
Urve Venesaar, teaduste kandidaat, emeriitprofessor
Sirje Ustav, Doktor, vanemlektor
Marianne Kallaste, Magister, lektor
Airi Noppel, Magister, doktorant-nooremteadur
Tommaso Aguzzi, Magister,
Basel Osama Sayed Ahmed Hammada, Doktor, lektor
Elisabeth Paula Martina Kraut, Magister,
Ekaterina Demiankova, Magister, doktorant-nooremteadur
Talshyn Tokyzhanova, Magister,
Merli Reidolf, Doktor, teadur
Jan Harima, Doktor, teadur
Aki Harima, Doktor, kaasprofessor tenuuris
Jaime Joel Rodriguez Santiago, Magister, doktorant-nooremteadur
Ruzlin Akter, Magister, doktorant-nooremteadur
Kota Saito, ,
Selma Fitri Ayuanshari, , doktorant-nooremteadur
Arsh Arora, , doktorant-nooremteadur

Võtmesõnad

Eesti keeles

ettevõtluse ökosüsteemid; ettevõtlusõpe; kaasav ettevõtlus; migratsioon; hargmaisuus; ettevõtluspädevused; ettevõtlik kasv; sotsiaalne ettevõtlus; jätkusuutlik ettevõtlus; üliõpilaste ja akadeemiline ettevõtlus; digitaliseerimine

Inglise keeles

entrepreneurial ecosystems; entrepreneurship education; inclusive entrepreneurship; migration; transnationalism; entrepreneurial competencies; entrepreneurial growth; social entrepreneurship; sustainable entrepreneurship; student and academic entrepreneurship; digitalization; twin transitions

Uurimisrühma kompetentside tutvustus

Rühma ülevaade eesti keeles

Ettevõtluse uurimisrühm on Tallinna Tehnikaülikooli ärikorralduse instituudi osa, viies läbi päevakajalisi teadusuuringuid ja edendades innovatsiooni ettevõtluse valdkonnas.

Uurimisrühm keskendub peamiselt ettevõtluse ökosüsteemide, rahvusvahelise ettevõtluse ja ettevõtlusõppe uurimisvaldkondadele. Uurimused hõlmavad nii

riiklikku (Eesti) kui ka rahvusvahelist konteksti, tagades seega uurimistöõ terviklikkuse ja globaalse tähenduse. Oleme pühendunud vastutustundlikele uurimistavadele, mille eesmärk on parandada ettevõtlusaktiivsust ja kasvu soodustavaid tingimusi ning pakkuda teadmisi, mis annaksid sisendit poliitikate ja praktikate osas, et toetada erinevaid ettevõtlusalaseid eesmärke.

Meie missiooniks on edendada ettevõtlusuuringute valdkonda, arendada olemasolevaid ja pakkuda uuenduslikke õppeprogramme ning omada sotsiaalset mõju. Oma teadustöö kaudu aitame kaasa ettevõtluse soodustamisele ning ühiskonna paremaks muutmisele, sest uurimuste tulemustest saab kasu nii poliitikate arendamisel kui ka praktikate paremal tundmisel. Seega toetame nii akadeemilisi kui ka elulisi valdkondi.

Tänu meie põhjalikule uurimistöõle, uuenduslikule õppele ja sotsiaalsele mõjule pühendumisele on Tallinna Tehnikaülikooli ettevõtluse uurimisrühm oma valdkonnas rahvusvaheliselt olulisel positsioonil.

Rühma ülevaade inglise keeles

The Entrepreneurship Research Group is a distinguished division within the Department of Business Administration at the School of Business and Governance, Tallinn University of Technology. Our group is dedicated to pioneering research and fostering innovation in the field of entrepreneurship.

We focus on key areas such as entrepreneurial ecosystems, transnational entrepreneurship, and entrepreneurship education. Our work spans both national (Estonian) and international contexts, ensuring that our research is comprehensive and globally relevant. We are committed to responsible research practices, aiming to enhance the conditions that foster entrepreneurial activity and growth and providing insights that can inform policies and practices to support diverse entrepreneurial endeavors.

Our mission is to advance the field of entrepreneurship research, develop and deliver innovative educational programs, and make a significant social impact. By deriving strong policy and practical implications from our research, we aim to influence both academic and practical realms, contributing to the betterment

of society through entrepreneurship.

Through our rigorous research, innovative education, and commitment to social impact, the Entrepreneurship Research Group at Tallinn University of Technology stands at the forefront of entrepreneurship research and practice.

Viimaste aastate olulisemad projektid:

PSG1065 Ettevõtluse ökosüsteemi digitaalne ja füüsiline hübriidarkitektuur: mitmetasandiline analüüs 2025 - 2029 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/c97ef910-d64c-4435-a090-cf980ea1cc77>

MINM23017 Globaalne ettevõtlusmonitooring 2023 Eesti uuring 2023 - 2024 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/9b718d68-d821-4a65-be9e-95750d78bc93>

KOHTO7 Säilenõtkte ettevõtlusökosüsteemi üles ehitamine: ressursside ringlussevõtu mehhanismide lahtimõtestamine 2024 - 2026 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/6c9c488f-e429-4e2b-a21b-d14bea94e243>

Viimaste aastate olulisemad artiklid:

Harima, Jan; Harima, Aki (2025). Ecosystem leadership in catalyzing the emergence of entrepreneurial ecosystems: social capital perspectives. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research*, 31 (5), 1381–1399. DOI: 10.1108/IJEBR-01-2024-0084. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/83978445-6eca-47fc-8403-f3453327906e>

Harima, Aki; Harima, Jan; Freiling, Jörg (2024). Ecosystem Orchestration: Unpacking the Leadership Capabilities of Anchor Organizations in Nascent Entrepreneurial Ecosystems. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 48 (6), 1404–1450. DOI: 10.1177/10422587241241824. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/37a37d71-52f6-44f9-aa55-488427698a1b>

Marquardt, Leon; Harima, Aki (2024). Digital boundary spanning in the evolution of entrepreneurial ecosystems: A dynamic capabilities perspective. *Journal of Business Research*, 182, #114762. DOI: 10.1016/j.jbusres.2024.114762. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/e7dc84d2-7df5-49e5-a575-caee37e035d6>

Hammoda, Basel (2023). Extracurricular Activities for Entrepreneurial Learning: A Typology Based on Learning Theories. *Entrepreneurship Education and Pedagogy*, 1–32. DOI: 10.1177/25151274231218212. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/fc9e5c14-2660-49bd-a3db-8f796077fab3>

Ustav, Sirje; Küttim, Merle; Hartšenko, Jelena; Trabskaja, Iuliia; Kaseorg, Merike; Vahejõe, Kaire; Rozeik, Helena; Podmetina, Daria; Hammoda, Basel (2024). Global entrepreneurship monitor 2023. The Estonian report. Tallinn: Tallinn University of Technology. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/bf5042cf-3158-4102-8fff-68724a7970b1>

Uurimisrühma lõppenud aasta rahvusvahelisel tasemel väljapaistvad teadustulemused

Eesti keeles

Edukalt käivitati ETAGi PSG projekt „Eesti ettevõtlusökosüsteemi digitaalse ja füüsilise hübriidse juhtimise uurimine“, mis on aruandeperioodil märkimisväärselt edasi arenenud. Projekti raames on valminud mitmeid teadusartikleid, mida on esitletud rahvusvaheliselt tunnustatud ettevõtluse ja juhtimise konverentsidel, sealhulgas Academy of Management (AOM), EURAM ja RENT. Ajakirjas Industry and Innovation (ETIS 1.1 Q1; AJG 3) on avaldamiseks vastu võetud projekti tulemusena valminud süstemaatiline kirjanduse ülevaade jätkusuutlikkuse ja ettevõtlusökosüsteemide teemal, mille autorid on Jaime Joel, Aki Harima, Ekaterina Demiankova ja Ruzlin Akter. Projekt on hetkel liikunud empiiriliste andmete kogumise etappi.

Uurimisrühm on aruandeperioodil oluliselt laiendanud ja tugevdanud rahvusvahelist teaduskoostööd. Aki Harima, Jan Harima ja Basel Hammuda korraldasid koostöös Merle Küttimiga jätkusuutlikkuse uurimisrühmast ERD Academy artikli arenduse töötoa, mis on seotud juhtiva teadusajakirjaga Entrepreneurship & Regional Development (Q1; AJG 3). Töötoas osalesid külalisesinejatena professor Miruna Lefebvre (Audencia Business School, ajakirja ERD peatoimetaja) ning professor Ulla Hytti (Turu Ülikool, ERD kaas-toimetaja). Üritusel osales üle kümne instituudi liikme, eelkõige doktorandid, kes esitlesid ja arutasid oma teadustöid koos kutsutud toimetajatega.

Aki Harima oli kaastoimetaja ajakirja International Small Business Journal (Q1; AJG 3) eriväljaandes koos rahvusvaheliselt tunnustatud teadlastega. Tähelepanu pälviv on ka selle eriväljaande sissejuhatav artikkel: Refai, D., Korsgaard, S., Villares-Varela, M., Williams, N., Al-Dajani, H., ja Harima, A. (2025). Entrepreneurial agency in constrained contexts: An introduction and review of the literature. International Small Business Journal, 43(5), 457–473.

Uurimisrühm jätkas kvaliteetsete teaduspublikatsioonide avaldamist rahvusvahelistes teadusajakirjades. Olulise näitena Harima, J. ja Harima, A. (2025) „Ecosystem leadership in catalyzing the emergence of entrepreneurial ecosystems: Social capital perspectives“, mis avaldati ajakirjas International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research, ning Harima, A. ja Plak, C. (2025) „Where will my future be? Adaptive sensemaking of refugee camp entrepreneurs in perpetual liminality“, mis avaldati ajakirjas Entrepreneurship & Regional Development.

Uurimisrühm panustas aktiivselt ka rahvusvahelisse teaduskoostöösse, võõrustades ECSB külalisteadlaste programmi raames nooremprofessorit João Almeida Universidade da Maiast. Lisaks viibis uurimisrühmas aasta aega Tohoku Ülikooli teadur Tsukasa Yada, kelle teadusvisiiti rahastas Jaapani valitsuse stipendiumiprogramm Tobitate Japan. Uurimisrühm arendab järjepidevalt oma rahvusvahelist teadusvõrgustikku ning selle liikmed osalevad regulaarselt rahvusvahelistel teaduskonverentsidel, sealhulgas ESU-I ja teistel juhtivatel akadeemilistel üritustel.

Inglise keeles

The ETAG PSG project “The Digital-Physical Hybrid Governance of the Estonian Entrepreneurial Ecosystem” was successfully launched and has progressed substantially during the reporting period. Several research articles have been developed within the project and presented at internationally recognized conferences in entrepreneurship and management, including the Academy of Management (AOM), EURAM, and RENT. One article resulting from the project, a systematic literature review on sustainability and entrepreneurial ecosystems authored by Jaime Joel, Aki Harima, Ekaterina Demiankova, and Ruzlin Akter, has been accepted for publication in *Industry and Innovation* (ETIS 1.1 Q1; AJG 3). The project is currently advancing into the empirical data collection phase.

The research group has further strengthened and expanded its international research collaborations. Aki Harima, Jan Harima, and Basel Hammouda, together with Merle Küttim from the Sustainable value chain management research group, organized the ERD Academy, a paper development workshop affiliated with the leading journal *Entrepreneurship & Regional Development* (Q1; AJG 3). The workshop hosted Professor Miruna Lefebvre (Audencia Business School, Editor-in-Chief of ERD) and Professor Ulla Hytti (University of Turku, Associate Editor of ERD). More than ten department members, particularly doctoral students, actively participated by presenting and discussing their ongoing research with the invited editors.

In addition, Aki Harima co-edited a special issue in the *International Small Business Journal* (Q1; AJG 3) together with leading international scholars. The special issue introduction article was published as: Refai, D., Korsgaard, S., Villares-Varela, M., Williams, N., Al-Dajani, H., and Harima, A. (2025). Entrepreneurial agency in constrained contexts: An introduction and review of the literature. *International Small Business Journal*, 43(5), 457–473.

The research group continued to produce high-quality academic publications in internationally recognized journals. Notable publications include Harima, J., and Harima, A. (2025), Ecosystem leadership in catalyzing the emergence of entrepreneurial ecosystems: Social capital perspectives, published in *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, and Harima, A., and Plak, C. (2025), Where will my future be? Adaptive sensemaking of refugee camp entrepreneurs in perpetual liminality, published in *Entrepreneurship & Regional Development*.

The research group also actively contributed to international academic exchange

by hosting Assistant Professor João Almeida from Universidade da Maia through the ECSB Visiting Scholar Programme. Additionally, the research group hosted Tsukasa Yada from Tohoku University for a one-year research visit funded by the prestigious Japanese government scholarship programme Tobitate Japan. The research group continuously expands and maintains its global scholarly network, with members regularly presenting their research at international conferences such as ESU and other leading academic events.

Rühma TA seotus ühiskonnas aktuaalsete probleemidega ning neile lahenduste pakkumisega

Eesti keeles

Ettevõtluse uurimisrühm tegeleb oluliste ühiskondlike väljakutsete lahendamise, viies läbi teadustööd, mis toetab majanduslikku kohanemisvõimet ja vastupidavust, sotsiaalset kaasatust ning oskuste arendamist kiiresti muutuvates tehnoloogilistes ja poliitilistes tingimustes. Meie töö keskendub ettevõtlusökosüsteemidele, ettevõtlusõppele ning kaasavale ettevõtlusele, pakkudes teaduspõhiseid raamistikke, poliitikasoovitusi ja praktilisi tööriistu poliitikakujundajatele, haridusasutustele ja tugiorganisatsioonidele.

Meie ettevõtlusökosüsteemide alane teadustöö aitab lahendada kestliku majanduskasvu, digitaalse transformatsiooni ja geopoliitilise ebastabiilsusega seotud väljakutseid. Uurime, kuidas ökosüsteemid saavad toetada rohelist ja sotsiaalselt vastutustundlikku innovatsiooni, kohaneda digitaalse transformatsiooniga ning säilitada toimivus poliitiliste kriiside või julgeolekuohtude ajal. Selle teadustöö põhjal töötame välja ökosüsteemide arendamise raamistikke, sidusrühmade koostöömudeleid ning poliitikasoovitusi, mis aitavad riiklikel ja regionaalsetel otsustajatel tugevdada innovatsioonivõimekust, parandada ökosüsteemide juhtimist ning toetada uusi valdkondi, näiteks kaitsetehnoloogiat ja digiettevõtlust.

Ettevõtlusõppe valdkonnas tegeleme tööturu muutustega, mida kujundavad tehisintellekt ja tehnoloogiline areng. Meie teadustöö keskendub tõhusate õppeviiside arendamisele, mis aitavad õppijatel kujundada ettevõtluspädevusi, nagu loovus, võimaluste märkamine ja kohanemisvõime. Pakume ülikoolidele ja õppejõududele õppekavade arendamise raamistikke, tehisintellekti lõimivaid õpetamismeetodeid ning hindamisvahendeid, mis aitavad tugevdada ülikoolide ettevõtlusõppe ökosüsteeme, toetada tudengi ettevõtluse edukust ning arendada ettevõtlusõpet STEM-valdkondades.

Kaasava ettevõtluse alane teadustöö aitab lahendada ebavõrdsuse, rände ja tööturult kõrvalejäämisega seotud probleeme. Uurime ettevõtlust marginaliseeritud rühmade seas, sealhulgas pagulaste ja vaesusriskis olevate inimeste hulgas, ning analüüsime takistusi, mis piiravad nende majanduslikku osalust. Nende teadmiste põhjal pakume poliitikakonsultatsioone ja juhiseid kaasavate ettevõtlusprogrammide kujundamiseks ning arendame mitme osapoole koostöömudeleid, mis aitavad poliitikakujundajatel, vabaühendustel ja tugiorganisatsioonidel luua kättesaadavaid ja tõhusamaid ettevõtlustoetussüsteeme.

Inglise keeles

The Entrepreneurship Research Group addresses key societal challenges by producing research that supports economic resilience, social inclusion, and skills development in rapidly changing technological and political environments. Our work focuses on entrepreneurial ecosystems, entrepreneurship education, and inclusive entrepreneurship, generating evidence-based frameworks, policy recommendations, and practical tools for policymakers, educational institutions, and support organizations.

Our research on entrepreneurial ecosystems contributes to solving challenges related to sustainable economic growth, digital transformation, and geopolitical instability. We examine how ecosystems can support green and socially responsible innovation, adapt to digital transformation, and remain resilient during political unrest or security crises. Based on this research, we develop ecosystem design frameworks, stakeholder coordination guidelines, and policy recommendations that help governments and regional actors strengthen innovation capacity, improve ecosystem governance, and support emerging sectors such as defence technology and digital entrepreneurship.

In entrepreneurship education, we address labour market transformation driven by artificial intelligence and technological change. Our research focuses on developing effective pedagogical approaches that equip students with entrepreneurial competences such as creativity, opportunity recognition, and adaptability. We provide universities and educators with curriculum development frameworks, AI-integrated teaching methodologies, and evaluation tools to strengthen university entrepreneurship education ecosystems, improve student venture success, and enhance entrepreneurship education within STEM disciplines.

Our research on inclusive entrepreneurship responds to societal challenges related to inequality, migration, and labour market exclusion. We study entrepreneurship among marginalized populations, including refugees and individuals living in poverty, and analyse barriers that prevent their participation in economic activities. Based on these insights, we offer policy consultation and programme design guidelines for inclusive entrepreneurship support initiatives. We also develop multi-stakeholder collaboration models that help policymakers, NGOs, and support organizations create accessible and effective entrepreneurship support systems.

Info uurimisrühma rakendusliku väljundiga TA kohta

Senised rakendused ettevõtluses, majanduses, ühiskonnas

Uurimisrühma TA rakenduskompetentsid ettevõtluskoostöök

Meie uurimisrühm keskendub ettevõtlusökosüsteemidele digitaalse ja kestliku ülemineku kontekstis, kaasavale ettevõtlusele ning ettevõtlusõppele. Pakume tõenduspõhiseid teadmisi ja rakenduslikku ekspertiisi, et toetada ettevõtete, ökosüsteemi osaliste ja poliitikakujundajate arengut.

1. Ettevõtlusökosüsteemide analüüs ja arendamine

1. Ökosüsteemi osaliste, võrgustike ja ressursivoogude kaardistamine
2. Väljakutsete ja võimaluste hindamine
3. Strateegiate kujundamine sektorite vahelise koostöö tugevdamiseks
4. Piirkondlike ökosüsteemide arendusalgatuste toetamine

2. Ettevõtluse digitaalne ja kestlik transformatsioon

1. Arusaamine, kuidas digitaliseerimine, tehisintellekt ja kestlikkuse trendid muudavad ettevõtlust
2. Ettevõtete ja idufirmade toetamine innovaatiliste ja vastutustundlike ärimudelite juurutamisel
3. Tõenduspõhiste soovitude pakkumine organisatsioonide muutuste juhtimiseks

3. Kaasav ettevõtlus ja mitmekesisus innovatsioonis

1. Ekspertiis sisserändajate, pagulaste, naiste ja teiste „puuduolevate“ ettevõtjate valdkonnas
2. Kaasavate tugimehhanismide arendamine erineva taustaga asutajatele
3. Ökosüsteemi sidusrühmade koolitamine võrdsuse, kuuluvuse ja ligipääsetavuse edendamiseks

4. Ettevõtlusõpe ja talentide arendamine

1. Kaasaegsete, kogemusõppel põhinevate ettevõtlusõppeprogrammide kujundamine
2. Üliõpilaste, ettevõtjate ja sisetevõtjate oskuste arendamine
3. Õpetajate, mentorite ja tugispetsialistide koolitamine

5. Rahvusvaheline mõõde ja globaalne koostöövõrgustik

1. Tugev pädevus rahvusvahelises ja piiriüleses ettevõtluses
2. Koostöö rahvusvaheliste teadusvõrgustike ja ettevõtluskeskustega
3. Võimekus võrrelda kohalikke ökosüsteeme rahvusvaheliste parimate praktikatega

Ettevõtluskoostöö eesmärk

Ettevõtluse uurimisrühma koostöö eesmärk on luua partnerlussuhteid, mis tugevdavad meie teadus- ja õppetöö praktilist väärtust ning mõju. Ootame koostööd, mis toetab ühisuuringuid, osalemist Horizon Europe konsortsiumites, teadmussiiret ning ettevõtluse, iduettevõtete ökosüsteemide ja innovatsiooni teemalise koolituse arendamist või läbiviimist.

Sobivateks partneriteks on tehnoloogiaettevõtted, ökosüsteemi tugiorganisatsioonid, avaliku sektori innovatsiooniüksused ja konsultatsiooniettevõtted. Koostöö võib hõlmata ühiselt loodud analüüse, rakenduslikke projekte või TalTechi juhustega kooskõlas olevaid tehnoloogia-/teadmussiirde lepinguid (TA). Meie eesmärk on luua vastastikku kasulikud partnerlused, mis toetavad tõendus põhise otsustamist ning rikastavad meie teadus- ja õppetööd.

Täiendav info:

Uurimisrühma seotus TalTech TA prioriteetse suunaga (kuni kaks olulisemat suunda):

- 4. Innovaatilised ettevõtted ja tulevikku vaatav riigivalitsemine
-

Uurimisrühma tegevusega seotud teadusvaldkond – kuni 2 alamvaldkonda Frascati Manuaali klassifikaatori alusel ja kuni 3 teaduseriala CERCS klasifikaatori alusel.

Frascati Manuaali teadusvaldkonnad:

5.2 Majandusteadus ja ärimus

5.3 Haridusteadused

CERCSi teaduserialad:

S188 Arenguökonomika

S189 Organisatsiooniteadus

S190 Ettevõtete juhtimine

Hinnang rühma kasutuses olevale TA taristule (sh kollektsioonid ja andmekogud), piisavus ja seisund

Hinnang seisundile:

hea

Seisundi selgitus:

Meie teadustegevus on peamiselt kvalitatiivne. Seetõttu ei kasuta me spetsiifilisi andmebaase. Samas on meil ligipääs ning võimalus soetada tarkvara, mis on vajalik kvalitatiivsete andmete (nt intervjuude) analüüsimiseks.

Uurimisrühma liikmete osalus oluliste TA&I-ga seotud välisorganisatsioonide töös lõppenud aastal ECSB (European Council for Small Business and Entrepreneurship)

Aki Harima – ECSB külalisteadlaste programmi vastuvõttev institutsioon.

Kolm kõige olulisemat välis- ja kolm kõige olulisemat Eesti koostööpartnerit Välispartnerid:

- Aalto University (Entrepreneurship Unit)
- ECSB (European Council for Small Business and Entrepreneurship)
- University of Southern Denmark (Entrepreneurship Research Group: Department of Business and Sustainability)

Eesti partnerid:

- Tehnopol
- Uusettevõtluse keskus
-

Rühma liikmete TA populariseerimisega seotud tegevused

Uurimisrühm on järjepidevalt jaganud rühma liikmete teadustulemusi uurimisrühma

LinkedIni lehel (üle 1400 jälgija):

<https://www.linkedin.com/company/105228729/admin/>

Rühma liikmete rahvusvahelisel ja riiklikul tasemel olulised tunnustused lõppenud aastal
Riiklikud:

Rahvusvahelised:

Aki Harima – Academy of Managementi aastakonverents 2025, Ettevõtluse osakonna parima retsensendi auhind.

Aki Harima ja Jan Harima artikkel „Harima, A., & Harima, J. (2024). Unintended dependence creation? The nesting effect of university entrepreneurial ecosystems. *Academy of Management Perspectives*, 38(4), 534–555“ nomineeriti ning valiti aasta parima artikli auhinna finalistiks ajakirjas *Academy of Management Perspectives* (Q1; AJG4), mis on üks juhtivaid juhtimisteaduse ajakirju.

Rühma liikmete osalemine TA tegevusega seonduvalt ettevõtete nõustamistes

Uurimisrühma veebilehe aadress

Eesti keeles

<https://taltech.ee/arikorralduse-instituut/uurimisruhmad#p14979>

Inglise keeles

<https://taltech.ee/en/department-business-administration/research-groups#p22753>

4 Organisatsiooni ja juhtimise uurimisrühm

Uurimisrühma juht

Mari-Klara Stein, kaasprofessor teneuris, mari-klara.stein@taltech.ee

Uurimisrühma liikmed

Mari-Klara Stein, Doktor, kaasprofessor teneuris
Karin Reinhold, Doktor, kaasprofessor
Merle Ojasoo, Doktor, dotsent
Mike Franz Wahl, Doktor, kaasprofessor
Marina Järvis, Doktor, nooremprofessor
Maris Zernand-Vilson, Doktor, vanemlektor
Liina Randmann, Doktor, vanemlektor
Aive Pevkur, Doktor, vanemlektor
Tiiu Kamdron, Doktor, lektor
Tarmo Koppel, Doktor, vanemlektor
Velli Parts, Magister, lektor
Olga Tšernikova, Magister, doktorant-nooremteadur
Mari Kurashvili, Magister,
Rusudan Tsiskaridze, ,
Piia Tint, Doktor, emeriitprofessor
Madison Winter Kurchik, Doktor, teadur
Marge Sassi, Doktor, vanemlektor
Maria Kütt, Magister,
Kaspar Roost, Magister,
Ljudmila Linnik, Magister,
Ebru Metin, Magister, doktorant-nooremteadur
Amit Gupta, Magister, doktorant-nooremteadur
Artur Toikka, Magister, doktorant-nooremteadur
Anna Litvinenko, Magister, doktorant-nooremteadur
Mari-Liis Ivask, Magister, doktorant-nooremteadur
Aleksandr Bosler, magister, doktorant-nooremteadur
Sajani Karunarathne, , doktorant-nooremteadur
Jaanus Mugu, ,
Epp Reedik, ,

Võtmesõnad

Eesti keeles

juhtimine; heaolu; vastutustundlik ja eetiline organisatsiooni areng; strateegiline juhtimine; teadmiste ja innovatsiooni juhtimine; riskide juhtimine; inimressursside juhtimine; muutuste juhtimine; töötervishoid; organisatsiooni- ja tööpsühholoogia; tööohutus- ja riskid; tulevikutöö ja digitaalne transformatsioon; tehisintellekt, töö ja juhtimine

Inglise keeles

leadership; well-being; responsible and ethical organizational development; strategic management; knowledge and innovation management; risk management; HRM; change management; occupational health; organizational and work psychology; occupational safety and risks; future of work and digital transformation; AI, work and leadership

Uurimisrühma kompetentside tutvustus

Rühma ülevaade eesti keeles

Rühm tegeleb mitmete organisatsiooni ja juhtimise uurimisvaldkondadega, millest peamised uurimisteemad hõlmavad jätkusuutlikku juhtimist, tehisintellekti ja tulevikutööd, heaolu, vastutustundlikku ja eetilist organisatsiooni arengut.

Rühma uurimistöö eesmärgiks on arendada organisatsiooni ja juhtimise valdkonna teaduspõhisust ning sellega aidata organisatsioonidel leida uusi võimalusi ja lahendada väljakutseid vastutustundliku digimajanduse kontekstis. Uurimisrühma liikmetel on lai kogemuste pagas, mis on saadud töötades mitmesugustes riiklikes ja rahvusvahelistes era- ning avalikes organisatsioonides.

Rühma ülevaade inglise keeles

The research group is active in a number of research fields related to organisation and management, using different theoretical lenses and research methods. The primary research interests can be grouped under responsible and sustainable leadership, AI & future of work, well-being and ethical organizational development. The group collaborates with a number of internationally renowned researchers working within the domains of organization and management, AI & future of work, occupational safety and related research areas. The purpose of the group is to extend the scientific body of knowledge on organization and management and to contribute to practice, by better understanding the opportunities and challenges confronting Estonian organizations and beyond. The group members have a broad portfolio of expertise gained from working with a variety of national and international private and public organizations.

Viimaste aastate olulisemad projektid:

MKM-POL50 Eesti töö tulevik – TI automatiseerimine, oskused ja töökorraldus 2026 - 2027
<https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/e49b9439-16d4-40a2-9ff6-6932acbef416>

LMME24097 Platvormitöö mõjud ja tulevikusuunad Eestis 2024 - 2026
<https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/6288bf26-a68f-40cf-a3b0-f0778557e53c>

VEU23077 Tööstussuhted ja psühhosotsiaalsed riskid: võimalused ja väljakutsed riskide ennetamiseks ja juhtimiseks 2023 - 2026 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/19d73df2-433e-4660-8321-06b3b54c852a>

VIR23053 Vaimne Tervis Loeb – Psühhosotsiaalsete riskide haldamine töökohal: ettevõtete vastupidavuse suurendamine Läänemere piirkonnas 2023 - 2025
<https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/c3e9b78e-6817-4e00-aa3c-fe68cb1cbe5a>

Viimaste aastate olulisemad artiklid:

Stein, Mari-Klara; Shollo, Arisa (2025). Microfoundations of rationality in the age of AI: On emotions, bodies and intelligence. Information and Organization, 35, 3, #100583. DOI:

10.1016/j.infoandorg.2025.100583. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/5b2a847a-e475-40a0-8e33-2c0fd1cd3435>

Prokopenko, O., Jarvis, M., Shahnazaryan, N., Chechel, A., Sapiński, A., Batsenko, L. (2025). Bridging Risk Ethics and Sustainability: A Data-Driven Study of Ethical Leadership Practices in Risky Business Environments. *Business Ethics and Leadership*, 9 (2), 211–224. DOI: 10.61093/bel.9(2).211-224.2025. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/f99c7ff6-9145-4d5e-89a8-4cf46196f59a>

Wahl, Mike; Shukla, Divya; Mansour, Hala; Gerstlberger, Wolfgang; Lumiste, Rünno (2025). Multi-Level Leadership and Collective Well-Being During Crisis in Higher Education. *Scientific Papers of the University of Pardubice. Series D, Faculty of Economics and Administration*, 33, 1, #2235. DOI: 10.46585/sp33012235. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/1b7df6e3-3fd2-468b-af23-36d68184c1f4>

Saari, Ulla A.; Ojasoo, Merle; Venesaar, Urve; Puhakka, Ilmari; Nokelainen, Petri; Mäkinen, Saku J. (2024). Assessing engineering students' attitudes towards corporate social responsibility principles. *European Journal of Engineering Education*, 49 (3), 492–513. DOI: 10.1080/03043797.2023.2299731. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/de7f1b8e-ce57-498c-9801-4d7eae6af7eb>

Adam, Martin; Bauer, Kevin; Jussupow, Ekaterina; Stein, Mari-Klara; Benlian, Alexander (2025). Generating Tomorrow's Me: How Collaborating with Generative AI Changes Humans. *Business & Information Systems Engineering*, 1–12. DOI: 10.1007/s12599-025-00961-3. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/727eebd8-15bf-4d7e-81cf-4901b5054485>

Uurimisrühma lõppenud aasta rahvusvahelisel tasemel väljapaistvad teadustulemused

Eesti keeles

Aastal 2025 jätkusid rühma liikmete juhtimisel või osalusel kolm olulist välisrahastatud teadusprojekti platvormitöö, tööstussuhete ja psühhosotsiaalsete riskide ning vaimse tervise teemadel. Samuti algas uus projekt e-taastusravi lahenduste teemal, ning rahastuse pälvis projekt "Eesti töö tulevik – TI automatiseerimine, oskused ja töökorraldus" (algab 2026). Rühma liikmete juhtiv- ning kaasautorluses ilmus 2025. aastal enam kui viis kõrgel tasemel teadusartiklit (1.1), millest paljud olid kõrgeimas Q1 kategoorias. Lisaks ilmus rühma liikmete poolt mitmeid olulisi raamatupeatükke (3.1) ning populaarteaduslikke meediakajastusi. Rühma liige Aive Pevkur nomineeriti Eesti Vabariigi aasta õppejõu auhinnale.

Inglise keeles

In 2025, three major externally funded research projects continued under the leadership or with the participation of the group's members, focusing on platform work, industrial relations, and psychosocial risks and mental health. In addition, a new project on e-rehabilitation solutions was launched, and funding was awarded to the project "The Future of Work in Estonia – AI Automation, Skills, and Work Organisation" (starting in 2026). In 2025, more than five high-level scientific articles (1.1) were published with group members as lead authors or co-authors, many of which appeared in the highest Q1

category. Furthermore, several significant book chapters (3.1) and popular science media contributions were published by group members. Group member Aive Pevkur was nominated for the Estonian Lecturer of the Year Award.

Rühma TA seotus ühiskonnas aktuaalsete probleemidega ning neile lahenduste pakkumisega

Eesti keeles

Aastal 2025 kõnelesid rühma liikmed aktiivselt kaasa mitmetel ühiskonnas aktuaalsetel teemadel nii teles, raadios, printmeedias kui ka sotsiaalmeedias. Tarmo Koppel panustas aktiivselt aruteludesse teemal tehisintellekt äris läbi nii mikrokraadide, AIRE kursuste kui ka erinevate esinemiste. Aive Pevkur ja Merle Ojasoo on jätkuvalt Eesti ühiskonnas aktiivsed eestkõnelejad eetika ning ESG teemadel. ESG teema on kasvanud ka üle-ülikooliliseks tippkeskuseks, mida juhib Merle Ojasoo. Marina Järvis, Karin Reinhold, Mari-Liis Ivask ning Mari-Klara Stein osalesid aktiivselt erinevates tööheaolu (psühhosotsiaalsed riskid, tehisintellekt ja tööheaolu) aruteludes meedias ning üritustel (nt Töötervishoiu päev). Mari-Klara Stein ja Artur Toikka osalesid läbi RITA+ projekti aktiivselt ka Eesti platvormitöö tuleviku kujundamises.

Inglise keeles

In 2025, the group's members actively contributed to public debates on a range of socially salient topics across television, radio, print media, and social media. Tarmo Koppel played an active role in discussions on artificial intelligence in business through micro-credential programmes, AIRE courses, and various public presentations. Aive Pevkur and Merle Ojasoo continued to serve as prominent public advocates in Estonian society on issues related to ethics and ESG. The ESG theme has also developed into a university-wide centre of excellence, led by Merle Ojasoo. Marina Järvis, Karin Reinhold, Mari-Liis Ivask, and Mari-Klara Stein actively participated in media discussions and events focusing on workplace well-being (psychosocial risks, artificial intelligence, and work well-being), including, for example, at the Occupational Health Day. Mari-Klara Stein and Artur Toikka also contributed actively to shaping the future of platform work in Estonia through the RITA+ project.

Info uurimisrühma rakendusliku väljundiga TA kohta

Senised rakendused ettevõtluses, majanduses, ühiskonnas

1. Raamistik psühhosotsiaalsete riskide maandamiseks töökohal: Heylen, J.; Szekér, L.; Lenaerts, K.; Ivask, M.; Jarvis, M.; Hrenov, G.; Reinhold, K.

(2024). The opportunities for industrial relations to prevent and manage psychosocial risks in post-pandemic workplaces. Conceptual and empirical working paper. Deliverable 2.1, 1–68.

[<https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/a9db52cd-91a4-4bd6-bde6-26d94dfc8ca2>]The opportunities for industrial relations to prevent and manage psychosocial risks in post-pandemic workplaces. Conceptual and empirical working paper. Deliverable 2.1, 1–68.

[<https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/a9db52cd-91a4-4bd6-bde6-26d94dfc8ca2>]

2. Uued tööviisid heitkoguste vähendamiseks (projekt):

<https://nwow4net-zero.eu/index.php/en/>

3. TalTech & Swedbank jätkusuutlikkuse eksperdi programm (koolitus),

<https://esgprogramm.ee/>

4. Mental Health Matters projekt (tööriist VKE-dele),

<https://taltech.ee/uudised/karin-reinholdi-eestvedamisel-algas-projekt-mental-health-matters>

5. Meedia näited:

* <https://www.aripaev.ee/arvamus/2025/05/22/merle-ojasoo-esg-on-oieti-vana-hea-arieetika>

* <https://www.aripaev.ee/saated/2025/08/28/toost-tingitud-labipolemise-voi-arevuse-korral-saab-nouda-tooandjalt-huvitist>

* <https://forte.delfi.ee/artikkel/120425323/tunne-teadlast-merle-ojasoo-ebavordsus-ja-varjatud-diskrimineerimine-algavad-tihti-tookohalt>

* <https://forte.delfi.ee/artikkel/120360344/arvamus-artur-toikka-platvormitoo-nahtamatu-ilu-silmatorkava-inetuse-varjus>

* <https://novaator.err.ee/1609822662/aive-pevkur-tulevikuinsener-peab-valdama-eetilist-motlemist>

Uurimisrühma TA rakenduskompetentsid ettevõtluskoostöök

* Tööstusdoktorantide juhendamine

* Koolitused era- ja avaliku sektori organisatsioonidele

* Rakendusuringud

Ettevõtluskoostöö eesmärk

Meie eesmärk on koos ettevõtetega uurida ning leida lahendusi olulistele probleemidele, millega organisatsioonid järjest enam silmitsi seisavad (nt. tehisintellekti vastutustundlik integreerimine töösse ja juhtimisse, ESG eesmärkide täitmine, tööheaolu tagamine erinevate kriiside kontekstis, jne).

Täiendav info:

Uurimisrühma seotus TalTech TA prioriteetse suunaga (kuni kaks olulisemat suunda):

- 4. Innovaatilised ettevõtted ja tulevikku vaatav riigivalitsemine
-

Uurimisrühma tegevusega seotud teadusvaldkond – kuni 2 alamvaldkonda Frascati Manuaali klassifikaatori alusel ja kuni 3 teaduseriala CERCSi klassifikaatori alusel.

Frascati Manuaali teadusvaldkonnad:

- 5.2 Majandusteadus ja ärimus
- 5.1 Psühholoogia ja tunnetusteadused

CERCSi teaduserialad:

- S190 Ettevõtete juhtimine
- S189 Organisatsiooniteadus

Hinnang rühma kasutuses olevale TA taristule (sh kollektsioonid ja andmekogud), piisavus ja seisund

Hinnang seisundile:

hea

Seisundi selgitus:

Hetkel tundub, et kõik on OK.

Uurimisrühma liikmete osalus oluliste TA&I-ga seotud välisorganisatsioonide töös lõppenud aastal

Mari-Klara Stein on ajakirja MIS Quarterly vanemtoimetaja (ABS 4*, FT50, Q1) ning kuulub ajakirjade Information & Organization (ABS 3, Q1) ja Journal of the Association for Information Systems (ABS 4*, Q1) toimetuskolleegiumidesse. Mari-Klara osaleb mitme konverentsi (ECIS 2026, ICIS 2026) korraldamises Association for Information Systems raames.

Mike Franz Wahl tegutses 2025. aastal 22. EIASMi töötoa „Corporate Governance“ koordineeriva esimehena ning osales EURAMi aastakonverentsil sektsiooni juhataja ja retsensendina. Samuti oli ta IEEE Global Engineering Education Conference'i programmikomitee liige.

Merle Ojasoo ja Karin Reinhold on Proceedings of the Estonian Academy of Sciences eriväljaande kaastoimetajad.

Merle Ojasoo osaleb Nordic Academy of Managementi 28. NFF konverentsi (2026) korraldamises Aarhusis, Taanis (erisessioon „Leadership for Sustainable Futures: Diversity, Healthcare, and the Path to Achieving SDGs and ESG Goals“).

Marina Järvis on teadusajakirjade Business Ethics and Leadership, Human Resources Management and Services, EAI Endorsed Transactions on Digital Transformation of Industrial Processes ning Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice toimetuskolleegiumi liige.

Aive Pevkur on 2026. aastal TalTechi juures toimuva Eesti Filosoofia Aastakonverentsi korralduskomitee liige.

Kolm kõige olulisemat välis- ja kolm kõige olulisemat Eesti koostööpartnerit

Välispartnerid:

- Copenhagen Business School (CBS), Taani. Aktiivne teadus- ja projektikoostöö Digitaliseerimise instituudi teadlastega, kes on ka ärikorralduse instituudis külalisseminare andnud.
- Göttingeni Ülikool, Saksamaa. Aktiivne koostöö projektitaotlustes ja teaduses, ning doktorantide ühisseminaride raames. Prof. Trenzi uurimisrühm on ka TalTech-is külas käinud 2025 aastal.
- Association for Information Systems Special Interest Group on Changing Nature of Work (SIGCNoW) (<https://communities.aisnet.org/sigcnw/home>). Mitmed rühma liikmed on selle rahvusvahelise huvigrupi liikmed ja/või on osalenud huvigrupi seminaridel.

Eesti partnerid:

- PARE (Eesti personalijuhtimise ühing) (kaasatud MKM projekti, mitmed koostöö tegevused)
- Swedbank Eesti (ESG koolitustes partner, teadustöö partner läbi tööstusdoktorantide jne)

- TalTech IT teaduskond (tarkvarateaduse instituut), loodusteaduskond (keemia- ja biotehnoloogia instituut) ja inseneriteaduskond. Rühma liikmed osalevad interdistsiplinaarsetes projektides (SOURCES, ESG, tervise- ja toidutehnoloogiate keskus).

Rühma liikmete TA populariseerimisega seotud tegevused

Meedia näited:

- * <https://www.aripaev.ee/arvamus/2025/05/22/merle-ojasoo-esg-on-oieti-vana-hea-arieetika>
- * <https://www.aripaev.ee/saated/2025/08/28/toost-tingitud-labipolemise-voi-arevuse-korral-saab-nouda-tooandjalt-huvitist>
- * <https://forte.delfi.ee/artikkel/120425323/tunne-teadlast-merle-ojasoo-ebavordsus-ja-varjatud-diskrimineerimine-algavad-tihti-tookohalt>
- * <https://forte.delfi.ee/artikkel/120360344/arvamus-artur-toikka-platvormitoo-nahtamatu-ilu-silmatorkava-inetuse-varjus>
- * <https://novaator.err.ee/1609822662/aive-pevcur-tulevikuinsener-peab-valdama-eetilist-motlemist>

Mõned üritused, kus rühma liikmed on esinenud:

- * Töötervishoiupäev 2025 (november 2025)
- * Tallinna Strateegiabüroo AI & digiseminar (november 2025)
- * Kratitreff 2025
- * Riigikogu konverents „Teadus kui Eesti arengumootor (XII). Riik, inimesed, tehisaru“ (oktoober 2025)
- * Arvamusfestival 2025

Rühma liikmete rahvusvahelisel ja riiklikul tasemel olulised tunnustused lõppenud aastal **Riiklikud:**

Aive Pevkur nominatsioon “Aasta Õppejõud” riiklikule preemiale.

Rahvusvahelised:

M. Winter; Lisa Andström Scholarship projektile “The Workplace as a Site for Harm Reduction: Mitigating Gender-based Violence Against Women in Estonia.”

Rühma liikmete osalemine TA tegevusega seonduvalt ettevõtete nõustamistes
Eesti Personalijuhtimise Ühingu (PARE) nõustamine. Mitmed rühma liikmed teevad aktiivset koostööd PARE-ga, pakkudes koolitusi, kaasates PARE-t projektidesse,

ürituste korraldamine koostöös, jne.

Rühma liikmed osalevad ka TalTech & Swedbank jätkusuutlikkuse eksperdi programmi koolituse läbiviimisel. <https://esgprogramm.ee/>

Uurimisrühma veebilehe aadress

Eesti keeles

<https://taltech.ee/arikorralduse-instituut/uurimisruhmad#p15078>

Inglise keeles

<https://taltech.ee/en/department-business-administration/research-groups#p22749>

5 Jätkusuutliku väärtusahela juhtimise uurimisrühm

Uurimisrühma juht

Wolfgang Dieter Gerstlberger, täisprofessor tenuuris, wolfgang.gerstlberger@taltech.ee

Uurimisrühma liikmed

Wolfgang Dieter Gerstlberger, Doktor, täisprofessor tenuuris

Gunnar Klaus Prause, Doktor, kaasatud professor

Üllas Ehrlich, Doktor, dotsent

Tarmo Kalvet, Doktor, kaasatud professor

Tarvo Niine, Doktor, dotsent

Jelena Hartšenko, Magister, lektor

Marek Tiits, Doktor, vanemteadur

Vera Gerasimova, Magister, doktorant-nooremteadur

Mihhail Kirejev, Magister,

Tarmo Tuisk, Magister, projekti spetsialist

Tarlan Ahmadov, Magister, doktorant-nooremteadur

Merle Küttim, Doktor, nooremprofessor

Margit Kull, Magister, doktorant-nooremteadur

Ulrika Hurt, Magister, lektor

Arseni Kotov, Magister, doktorant-nooremteadur

Jaana Merisaar, Magister, doktorant-nooremteadur

Chahinez Ounoughi, Doktor, järeldoktor-teadur

Georgi Hrenov, Doktor, järeldoktor-teadur

Helery Tasane, Doktor, järeldoktor-teadur

Narmin Eynizada, Magister, doktorant-nooremteadur

Sina Atari, Magister,

Daria Podmetina, Doktor, vanemteadur

Jan Terentjev, magister, doktorant-nooremteadur

Anne Pöder, doktor, teadur

Jani Taneli Kiljala, magister, doktorant-nooremteadur

Mari Bonnar, magister, doktorant-nooremteadur

Svetlana Saidensal, ,

Võtmesõnad

Eesti keeles

jätkusuutlik äriarendus; tootmiskorraldus; säästlik innovatsioon; keskkonnamajandus; rohemajandus; nutikas tarneahela korraldus; organisatsiooni õppimine; andmeteadus

Inglise keeles

sustainable business development; operations management; sustainable innovation; environmental economics; green economy; smart supply chain management; organizational learning; data science

Uurimisrühma kompetentside tutvustus

Rühma ülevaade eesti keeles

Jätkusuutlik väärtusahela juhtimine tegeleb ülesannete ja protsessidega, mis toetavad ettevõttes erinevate uuenduste rakendamist ja kasvuvõimalusi. Ettevõtte kestliku innovatsiooni-võime toeks hõlmab jätkusuutliku väärtusahela uurimisrühma vaatenurk võimalike uuenduste strateegilist ettevalmistamist ja

kavandamist, rakendamist ning monitooringut ja hindamist.

Töörühm uurib arengutrajektoore ja innovatsioonivõimalusi nii organisatsioonide sees kui ka ettevõtete üleselt. Vastavalt vajalik interdistsiplinaarne lähenemine kätkeb äriuuringuid, keskkonna- ja ringmajandust, tootmis- ja innovatsioonikorraldust, inseneriteadust, infotehnoloogiat, disaini ja sotsiaalteadusi.

Uurimisrühma projekte ühendavaks raamistikuks on Euroopa nutika, jätkusuutliku ja kaasava kasvu strateegia. Töörühm tegeleb näiteks innovatsiooni ja kasvuvõimalustega organisatsioonides, ringmajanduse, digitaliseerimise, nutika tootmise, Tööstus 4.0/5.0 kontseptsiooni, suurandmete, strateegiliste alliansside, koostöövõrgustike, tööstusstrateegiate ja konkurentsivõime uuringutega. Teadustöö rahastatakse reeglina Euroopa ja/või riiklike projektidena ülikooli-ettevõtte või ülikooli-avaliku sektori (nt ministeeriumid) koostöös.

Rühma ülevaade inglise keeles

Sustainable value chain management deals with tasks and processes aiming at preparing and supporting the implementation of growth opportunities and innovations within the constraints of a firm's strategy. Thus, sustainable value chain management is focused on preparing, planning, implementing and evaluating a continuous stream of potential innovations. The research group investigates potential growth and innovation opportunities within and between organizations by using interdisciplinary approaches from business, sustainability management (e.g. circular economy) and environmental economics, operations and innovation management, engineering, IT, design and social sciences in the context of the European agenda for smart, sustainable and inclusive growth.

Consequently, the research group deals with innovations and growth opportunities in the areas of digitalization, smart production and Industry 4.0, Big Data, strategic alliances and networks as well as industrial strategy and competitiveness studies. The research work usually takes place in the framework of European and/or national projects and in the context of the university–business cooperation.

Viimaste aastate olulisemad projektid:

ÕÜF22 Õiglase ülemineku valitsemismudelid ja ettevõtluse arengurajad: seire ja analüüs 2024 - 2028 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/6438e394-a347-45d5-98ac-56d1695187ba>

MNKE25114 Majandusanalüüsid 4. perioodi veemajanduskavade ajakohastamise protsessis 2025 - 2027 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/cb5a9ac8-cc6d-4855-a396-11fa73b9a328>

VERT25031 Generatiivse tehisintellekti toel arenevad dünaamiliselt muutuvad ESG-hariduse õppekavad 2025 - 2027 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/6a22a8a3-0cfc-4fe5-bec2-d58ec556830b>

PRG1573 Majanduslik keerukus, masinõpe ja majanduspoliitika 2022 - 2025 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/2f7d9acc-95c7-4285-af62-6e7b86ab0919>

KOHTO3 Sihtides vastutustundlikku innovatsiooni ja jätkusuutlikkust: uudsed teadmised avatud innovatsioonist, ringdisainist ja disainmõtlemisest, keskendudes Eesti kontekstile 2024 - 2026 <https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/416b6aa4-3b59-4653-9d28-9142b3140bc6>

Viimaste aastate olulisemad artiklid:

Berthinier-Poncet, Anne; Podmetina, Daria; Robbins, Peter (2025). The art of innovation: How arts-based initiatives can nurture innovation dynamic capabilities. *Technovation*, 148, #103337. DOI: 10.1016/j.technovation.2025.103337. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/1c516fd9-fd19-4717-9899-4577f5c32c59>

Funke, Michael; Tasane, Helery (2025). Regional economic impacts of the Øresund cross-border fixed link: Cui Bono? *Regional Studies*, 59 (1), ARTN 2573115. DOI: 10.1080/00343404.2025.2573115. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/7b98a734-25a1-4244-9f22-af9215cfec95>

Tiits, Marek; Karo, Erkki; Kalvet, Tarmo (2024). Small countries facing the technological revolution: fostering synergies between economic complexity and foresight research. *Competitiveness Review*. DOI: 10.1108/CR-03-2023-0051. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/9be2522b-3af5-4098-a528-237575b014b0>

Hrenov, Georgi; Bark, Eunice O.; Prause, Gunnar; Gerstlberger, Wolfgang (2025). Integrating Small and Medium-sized Ports into Green Shipping Corridors: A Case Study of Sillamäe-Kotka Ferry Line. *Transport and Telecommunication Journal*, 26 (4), 373–385. DOI: 10.2478/ttj-2025-0029. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/e8f91ba7-fac7-466f-851a-a1a9f7774115>

Ehrlich, Üllas (2023). Valuation of ecosystem non-market services: Recreational service in Estonia. *Estonian Discussions on Economic Policy*, 31 (1-2), 95–113. DOI: 10.15157/tpep.v31i1-2.23581. <https://www.etis.ee/Portal/Publications/Display/6b9738d6-0b3a-44f0-b12b-bd87f531f5ea>

Uurimisrühma lõppenud aasta rahvusvahelisel tasemel väljapaistvad teadustulemused

Eesti keeles

1. Kõrgetasemelised publikatsioonid ajakirjades *Regional Studies* ja *Technovation*.
2. Kaks uurimisrühma liiget – Sina Atari ja Tarlan Ahmadov – kaitsesid doktorikraadi ning lisaks läbis doktoritöö eelkaitsmise edukalt uurimisrühma doktorant Vera Gerasimova.
3. Käsil on interdistsiplinaarsed projektid, mis hõlmavad puidu- ja mööblitööstuse jääkide kasutamist tööstussümbioosis, väliskaubanduse ja

majandusliku säilenõtkuse, uute ESG koolitusmoodulite loomist tehisintellekti abil, ehitusmaterjalide taaskasutamist ning uute jätkusuutlikkuse ja digitaliseerimise pädevuste arendamist “elava labori” lähenemisviisi ja kunstil tugineva innovatsiooni kaudu.

4. Uurimisrühmaga liitusid uued doktorandid Jani Kiljala, Jaana Merisaar, Mari Bonner ja Jan Terentjev.

Inglise keeles

1. High-level journal publications in Regional Studies and Technovation.
2. Two research group members, Sina Atari and Tarlan Ahmadov, have had their final PhD defences, and one member, Vera Gerasimova, pre-defence.
3. The research group is currently working on interdisciplinary projects focused on using wood industry residue in industrial symbiosis, on international trade and economic resilience, creating new ESG training modules using AI, reusing construction materials for new buildings and developing new sustainability and digitalization competences through living lab approach and art innovation.
4. New PhD students Jani Kiljala, Jaana Merisaar, Mari Bonner, Jan Terentjev joined the research group.

Rühma TA seotus ühiskonnas aktuaalsete probleemidega ning neile lahenduste pakkumisega

Eesti keeles

Uued praktilised lahendused ringmajanduse, tööstussümbioosi, taastuvenergia lahenduste, taaskasutatavate ehitusjäätmete, detsentraliseeritud energiakogukondade, puidujäätmete väärimise, perifeersete piirkondade (nt Ida-Virumaa) arengusiirde toetamise, ringdisaini ja kunstipõhise innovatsiooni valdkonnas. Analüüsi ning nõustati globaalsetel turgudel toimuvate murrangute osas, sh ekspordivõimaluste ning impordisõltuvuste osas. Töörühma väljundid tuginevad vastutustundlikkuse, jätkusuutlikkuse, digitaliseerimise ja innovatsiooni valdkonna pädevustele.

Inglise keeles

New practical solutions in the areas of circular economy, industrial symbiosis, renewable energy solutions, reusable construction waste, decentralised energy communities, valorisation of wood residue, improving the transition in the peripheral regions like Ida-Virumaa, circular design and art driven innovation. Analysis and advisory support were provided on structural shifts in global markets, including export opportunities and import dependencies. Our influence is founded upon competences in responsibility, sustainability, digitalization

and societal transformation through art and innovation.

Info uurimisrühma rakendusliku väljundiga TA kohta

Senised rakendused ettevõtluses, majanduses, ühiskonnas

Targa Linna projekti raames kaasas uurimisrühm tarkvara arenduse ettevõtte Linnamaardla OÜ, ehitusettevõtte Rand & Tuulberg OÜ ja kinnisvara üürija Hundipea OÜ, samuti on projektipartneriteks Tallinna, Valga ja Cesise linnad.

Kasahstani ülikoolidele töötati Erasmus+ projekti raames välja jäätmekäitluse ("Waste Management") õppeprogramm.

Uus alanud projekt ARTINNOLAB4.0 annab uue tähenduse vastutustundliku innovatsiooni õpetamisele, integreerides STEAMi, kunstilise mõtlemise ja digihariduse, et varustada selles osalejaid ökoloogilisteks, ühiskondlikeks ja tehnoloogilisteks üleminekuteks vajalike oskustega. Projekt toob kokku teadlased ja valdkonna eksperdid virtuaalses elulaboris (VLL), et kavandada ja testida uuenduslikke STEAM-põhiseid koolitusmooduleid. Tegevused hõlmavad kunstilist süvenemist, interdistsiplinaarseid töötubasid ja äripraktiliste väljakutsete lahendamist. Koolitusprogramm koosneb kahest kohandatud õppeteest – üks avalikule sektorile ja teine erasektori organisatsioonidele –, mida pakutakse MOOCi ja kolme mikro kvalifikatsioonikursuse kaudu, võimaldades paindlikku täiendkoolitust.

Uurimisrühma TA rakenduskompetentsid ettevõtluskoostöök

Töörühma peamised pädevusvaldkonnad on:

- * Ringmajandus;
- * Jätkusuutlik tarneahel ja väärtusahela haldamine;
- * Tööstus 4.0/5.0;
- * Jätkusuutlike ärimudelite arendamine;

- * Keskkonnamajandus riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil;
- * Rahvusvahelise väärtusahela haldamine;
- * Innovatsiooni juhtimine, sealhulgas kunstipõhine innovatsioon;
- * Avatud ja koostööpõhine innovatsioon;
- * Vastutustundliku innovatsiooni parandamiseks vajalike vahendite ja meetodite väljatöötamine
- * Uuenduslikud õpetamismeetodid ja STEAM-haridus;
- * 21. sajandi oskuste arendamine, keskendudes jätkusuutlikkusele, loovusele ja innovatsioonile;
- * Teadmiste ülekanne ülikoolide ja tööstuse vahel;
- * Väliskaubandus ning majanduslik säilenõtkus.

Valik asjakohaseid projekte:

- * Koostöö Swedpangaga ESG ekspertide projektis, kus viidi läbi koolitusprogramm jätkusuutlikkuse ekspertide koolitamiseks. Viimase kolme aasta jooksul on koolitatud 150 ettevõtet (Swedpanga kliendid).
- * Sümbiootilise jäätmete väärindamise edendamise uuring puidu- ja mööblitööstuses.
- * Projekti „Vastutustundliku innovatsiooni ja jätkusuutlikkuse poole püüdlemine: uute teadmiste otsimine avatud innovatsioonist, ringdisainist ja disainmõtlemisest, keskendudes Eestile“ raames viidi läbi VKEdega ettevõtete töötubasid jätkusuutlikkuse ja innovatsioonipraktikate kohta. Projekti esialgsed tulemused esitati vastutustundliku ja jätkusuutliku innovatsiooni modelleerimise kohta. Viidi läbi töötoad ettevõtete ja akadeemiliste ringkondadega ISPIM (Bergen, Norra) ja R&D Management (Pisa, Itaalia) konverentsil 2025. aasta juunis. Töötoad „Innovatsioon tehnoloogia, traditsioonide ja esteetika kaudu (ITTA)“ (Bari, Itaalia) ning konverentsi „Suurlinnaline elu maal? AI, loovus, loodus ja inimesed“ (Berliin, Saksamaa) raames 2025. aasta novembris.
- * Uue projekti “Kunsti Innovatsioonilabor 4.0: Homsete pädevuste arendamine vastutuse, kestlikkuse, digitaliseerimise ja ühiskondliku muutuse jaoks läbi kunsti” raames (käivitus aastal 2025) teevad teadlased koostööd ettevõtete, linnavalitsuse ning loome- ja kultuuriklastrite organisatsioonidega koolituste väljatöötamiseks ja valideerimiseks, ühiste uuringute tegemiseks ja töötubade korraldamiseks. Virtuaalse elulabori lähenemisviisi rakendatakse kaasloome ja -arenduse praktikates.
- * Projekti “Sihtides vastutustundlikku innovatsiooni ja jätkusuutlikkust: uudsed teadmised avatud innovatsioonist, ringdisainist ja disainmõtlemisest, keskendudes Eesti kontekstile (ETAG) raames esitleti kunstipõhiste ja koostööl põhinevate innovatsioonipraktikate toetatud vastutustundliku ja jätkusuutliku innovatsiooni tööstuspraktikaid ettevõtete ja akadeemiliste ringkondadega peetud töötubades ISPIM-i (Bergen, Norra) ja teadus- ja

arendusjuhtimise (Pisa, Itaalia) konverentsidel juunis 2025 ning teisel rahvusvahelisel töötoal "Innovatsioon tehnoloogia, traditsiooni ja esteetika kaudu (ITTA)" (Bari, Itaalia) ja töötoal "Suure linna elu maal? Jah, tehisintellekt, loovus, loodus ja inimesed" (Berliin, Saksamaa) novembris 2025. Lisaks viidi läbi uuringuintervjuusid ettevõtetele nii Eestis kui ka välismaal. Ettevõtetele on kavandatud ka temaatilised töötoad.

* Tööstusdoktorantuuri õpingute raames konsulteeriti ja nõustati ka Eesti metallitööstuse ettevõtteid.

Ettevõtluskoostöö eesmärk

1) Ettevõtete (eriti VKE) toetamine jätkusuutlikkusele ülemineku ja digitaliseerimise teemadel, näiteks jätkusuutlike ärimudelite ja/või ringmajanduse ja tööstusliku sümbioosi kontseptsioonide rakendamise, ESG-aruandluse (sh AI-mudelitel põhinev) ning tööstuse 4.0/5.0 kontseptsioonide arendamise kaudu.

2) Ülikooli ja tööstuse vaheline ühine teaduskoostöö, sealhulgas andmete kogumine, analüüsimine, visualiseerimine (sh tehisaru vahendid) ja tõlgendamine. Teadustöö tulemuste levitamine kohalikul ja rahvusvahelisel tasandil vastastikuse kasu, ettevõtjate ja teadlaste hüvanguks.

Täiendav info:

Uurimisrühma seotus TalTech TA prioriteetse suunaga (kuni kaks olulisemat suunda):

- 4. Innovaatilised ettevõtted ja tulevikku vaatav riigivalitsemine
- 3. Keskkonnaressursside väärastamine

Uurimisrühma tegevusega seotud teadusvaldkond – kuni 2 alamvaldkonda Frascati Manuaali klassifikaatori alusel ja kuni 3 teaduseriala CERCS klasifikaatori alusel.

Frascati Manuaali teadusvaldkonnad:

- 5.2 Majandusteadus ja ärimus
- 2.7 Keskkonnatehnika

CERCSI teaduserialad:

S190 Ettevõtete juhtimine

T270 Keskkonnatehnoloogia, reostuskontroll

Hinnang rühma kasutuses olevale TA taristule (sh kollektsioonid ja andmekogud), piisavus ja seisund

Hinnang seisundile:

hea

Seisundi selgitus:

Teadustöök vajalikud andmebaasidest ja andmestikest on kättesaadavad uuendatud versioonid. UN Comtrade'i andmebaas – pidevalt ajakohastatav rahvusvahelise kaubanduse analüüsi andmebaas, mis tugineb UN Comtrade'i, Allianz Trade'i, OECD, Maailmapanga ja WTO andmetele. Euroopa riikide puhul on andmebaasi täiendatud detailsete Eurostati Comexti kaubandusandmetega.

Rahvusvahelise kaubanduse prognoosimudelid – uurimisrühm on välja töötanud ning kasutab mitmesuguseid masinõppel põhinevaid mudeleid rahvusvahelise kaubanduse prognoosimiseks, sealhulgas graaf-neuraalvõrkudel ja teadmistegraafidel põhinevaid mudeleid, mis integreerivad seotuse ja toodete keerukuse näitajaid.

Uurimisrühma liikmete osalus oluliste TA&I-ga seotud välisorganisatsioonide töös lõppenud aastal

Daria Podmetina, ISPIM kogukond, teadusnõukogu liige.

Daria Podmetina - teaduskaastöötaja Gloradi juures. GLORAD – rahvusvaheline T&A keskus [www. Glorad.org](http://www.Glorad.org)

Daria Podmetina – Academy of Management, liige. Ambassador program in Management Education and Development Division (MED) on AOM liige.

Daria Podmetina – R&D Management, AOM ja IFKAD konverentsidel - retsensentide nõukogu liige.

Daria Podmetina - külalisprofessor Kaunase Tehnoloogiülikoolis ja CNAM juures (Prantsusmaa).

Wolfgang Gerstlberger – Soome Akadeemia (September 2025 a., kultuuri ja ühiskonna nõukogu teadusrahastuse taotluste retsensent)

Gunnar Prause, Humboldt-University-Berlin, BICS: Berlin Institute of Cooperative Studies, juhatuse liige.

Merle Küttim - Academy of Management (AoM) liige,

Merle Küttim - European Council of Small Business (ECSB) liige

Kolm kõige olulisemat välis- ja kolm kõige olulisemat Eesti koostööpartnerit

Välispartnerid:

- National Conservatory of Arts and Crafts (CNAM), Interdisciplinary research laboratory in action-oriented sciences (LIRSA), France
- Aalto University, several units, including the Department of Built Environment and the Center for Knowledge and Innovation Research (CKIR), Finland
- Wismar University of Applied Sciences, European Project Centre, Germany

Eesti partnerid:

- Tartu Ülikool, majandusteaduskond
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, ettevõtluskeskkonna ja tööstuse osakond; innovatsiooni ja tehnoloogia osakond
- Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus; strateegia ja finantsosakond

Rühma liikmete TA populariseerimisega seotud tegevused

Tasane, H.; Gerstlberger, W.; Küttim, M. (2025). Kas Ida-Virumaa ettevõtlus ja tööturg peavad muutustele vastu? [Do Ida-Viru entrepreneurship and labour market sustain changes?]. *Trialoog*, 20.10.2025.

Podmetina, D. (konverents) Circular design, Art and Open innovation for Responsible innovation framework, June 2025 R&D Management, Pisa and ISPIM conference, Bergen, Norra.

Podmetina, D.; Küttim, M.; Gerstlberger, W. The Role of University-Industry-Government Cooperation in Estonia for Sustainable Innovation. 20th International Forum on Knowledge Asset Dynamics (IFKAD) - Knowledge Futures. AI, Technology, and the New Business Paradigm: 20th International Forum on Knowledge Asset Dynamics (IFKAD). July 2-4, Napoli, Itaalia

Majandusteadlane Helery Tasane: peame mõistma, et tehnoloogia ja loome ei ela isolatsioonis, vaid loomesektor aitab ägeda tehnoloogia maailma viia. Turundajate Liit. [<https://turundajateliit.ee/intervjuu-helery-tasane/>] 03.11.2025.

Tarmo Kalvet. Kuidas andmeteandus ja AI kindlustavad Eesti majanduse tuleviku? Äripäeva korraldatud andmekonverents Big Data 2026 konverents 02.12.2025

Tarmo Kalvet. Geopoliitika ja tarneahelad. TalTech ringmajanduse tuumiklabori

aastakonverents „Ressursid ringluses”, 02.04.2025.

Marek Tiits. Kuidas andmeteadeus ja tehisintellekt kindlustavad Eesti majanduse tuleviku? TalTech Innovatsioonifestival, 05.06.2025.

Helery Tasane. Teadlane: kas majanduslanguse lõi meedia?
[<https://www.aripaev.ee/arvamused/2025/08/21/teadlane-kas-majanduslanguse-loi-meedia>]

Helery Tasane. Kultuur on osa julgeolekust.
[<https://www.aripaev.ee/arvamused/2025/12/04/helery-tasane-kultuur-on-osa-julgeolekust>]

Helery Tasane (konverents). Avaliku sektori innovatsioon kui majanduse mootor: Avalik sektor kui turuosaline: innovatsioon, mida ei saa riulilt osta.
[<https://eis.ee/s%C3%BCndmused/innovatsioonikonverents/>]

Helery Tasane (konverents). Kommunikatsioonijuhtimise aastakonverents 2025: Kas me vingume ennast vaeseks? Meedia roll majandusseisakus ja madalas tarbijakindluses
[<https://pood.aripaev.ee/konverentsid-kommunikatsioonijuhtimise-aastakonverents-2025>]

Rühma liikmete rahvusvahelisel ja riiklikul tasemel olulised tunnustused lõppenud aastal
Riiklikud:

Rahvusvahelised:

Rühma liikmete osalemine TA tegevusega seonduvalt ettevõtete nõustamistes

Helery Tasane - Kultuuriministeerium: Loomemajanduse ekspordikava ettevalmistamine.

[<https://www.etis.ee/Portal/Projects/Display/6cb1842d-2009-4d63-b4b4-91172effb07f>]

Üllas Ehrlich - RMK teadusnõukogu liige. Tegevused: RMK poolt finantseeritavate teadusprojektide retsenseerimine projektitaotluste hindamine. Osalemine RMK teaduspoliitika kujundamises.

Üllas Ehrlich - ETF (Eestimaa Looduse Fond) nõukogu liige. Tegevused: osalemine ELF-i strateogia väljatöötamisel, ELF-i poolt finantseeritavate projektide monitoorimine ja uute projektitaotluste hindamine.

Tarmo Kalvet - Eesti Teaduste Akadeemia, globaalsete muutuste ekspertkomisjoni liige, juht Prof. Ülo Mander.

Uurimisrühma veebilehe aadress

Eesti keeles

<https://taltech.ee/arikorralduse-instituut/uurimisruhmad#p15103>

Inglise keeles

<https://taltech.ee/en/department-business-administration/research-groups#p22761>